

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

10^E JAARGANG

WOENSDAG 1 APRIL 1925

No. 483

INHOUD.

Blz.

VIJFTIG JAREN STAATSEXPLOITATIE 6 April 1875—6 April 1925 door <i>S. A. Reitsma</i>	274
De Vraagstukken der dubbele belasting en van de vlucht voor de belasting II (Slot) door <i>Mr. Dr. J. R. H. Sinninghe Damsté</i>	275
De Nederlandsche Katoenindustrie in 1924 II (Slot) door <i>Joan Gelderman</i>	277
Occult Staatsrecht door <i>Prof. Dr. E. Moresco</i>	279
AANTEKENINGEN:	
Het nieuwe zeerecht en de Haagsche Condiitiën, dubbele belastingen, en de Nederlandsche Reedersvereniging.....	279
De Reichsbank in 1924.....	280
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	281—292

WEEKBLAD

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

COMMISSIE VAN ADVIES.

J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerde leden: *Prof. Mr. D. van Blom; Prof. Mr. H. R. Ribbius.*

Redacteur-Secretaris: *D. J. Wansink.*

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

31 MAART 1925.

De lichte verstijving van de geldmarkt bleef ook deze week aanhouden. Particulier disconto liep nog iets verder op, zoodat aan het einde der week voor 3 pCt. werd afgedaan. Ook de prolongatierente bleef vrij stijf. Ondanks de naderende maandwisseling waren de koersen echter toch niet veel vaster en de prolongatierente toonde zelfs neiging tot dalen. Ook callgeld bleef nog zeer ruim en was meestal tot $\frac{3}{4}$ pCt. aangeboden, zoodat de verstijving van de geldmarkt wel hoofdzakelijk was toe te schrijven aan terughoudendheid van geldgevers in de verwachting van grootere geldvraag gedurende April.

* * *

De weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft weinig verandering van beteekenis te zien. De post binnenlandsche wissels blijkt wederom eenigszins te zijn afgenomen. Zij noteert thans f 93,5 miljoen tegen f 94,8 miljoen op den vorigen weekstaat. De beleeningen vertoonen, blijkbaar in verband met de maandwisseling, een vermeerdering van f 11 miljoen, welke uitsluitend de effectenbeleeningen betreft en voor het grootste gedeelte voor rekening komt van de Hoofdbank.

Het renteloos voorschot aan het Rijk steeg met

f 3,9 miljoen. De metaalvoorraad der Bank bleef nagenoeg op dezelfde hoogte. De post Papier op het buitenland vermeerderde met f 3,1 miljoen, terwijl onder het hoofd Diverse rekeningen op de actiefzijde der balans een teruggang van f 11,9 miljoen valt aan te wijzen.

De biljettencirculatie steeg met f 18,4 miljoen. De rekeningcourant-saldi stelden zich f 13,1 miljoen lager dan verleden week. Het beschikbaar metaalsaldo geeft een daling van f 900.000 te zien. Het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 56.

* * *

Op de wisselmarkt was het belangrijkste punt de overschrijding, zij het ook tijdelijk, van de 12,— door het pond sterling. Sedert Juli 1915 was de noteering niet meer zoo hoog geweest en hoewel daarna weder een lichte daling intrad, werd deze stijging toch algemeen met belangstelling waargenomen en als een nieuwe mijlpaal op den weg naar den gouden standaard aangemerkt. Parijs was merkbaar vaster. Kon de vorige week slechts met moeite de koers op 13,— gebracht worden, deze week liep hij zonder merkberen steun op tot 13,34. Kopenhagen en Christiania zetten de rijzing voort; 45,70 en 39,45 werden genoteerd. Indië pari.

LONDEN, 30 MAART 1925.

De gebruikelijke geldschaarschte van het einde van het Maartkwartaal trad verleden week in, doch was minder uitgesproken dan de geldmarkt alhier haar in dezen tijd pleegt te ondervinden.

Er behoefde dan ook slechts op Dinsdag, Woensdag en Vrijdag een beroep gedaan te worden op de Bank van Engeland en slechts voor matige bedragen.

Begrijpelijkerwijs oefende dat echter invloed uit op het particulier disconto, dat een vasten toon aannam; het verschil in de noteering was echter slechts gering, 4%—4 $\frac{7}{16}$ pCt.

Heden was geld zeer gezocht en een belangrijk bedrag werd van de Bank van Engeland geleend à 5 $\frac{1}{2}$ pCt. Korte schatkistwissels werden heden verhandeld à 4% pCt. Disconto voor prima 3-maands bankaccepten 4%—7 $\frac{1}{16}$ pCt..

De waarde van dollars en guldens ging terug, zoodat Amsterdam hier de noteering van 12 per £ Stg. bereikte, een prijs, die hier voor langen tijd niet is voorgekomen. Na Donderdag herstelde zich de noteering van beide en sluit heden op 4,78 en 11,99.

De Parijsche wisselkoers is zeer vast op een betere stemming te New York voor den franc.

VIJFTIG JAREN STAATSEXPLOITATIE 6 APRIL 1875—6 APRIL 1925.

„Ik ben der *nieuwe économie politique* niet toege-„daan, dat al die zaken van staatswege moeten ge-„schieden” sprak de heer Bredius een halve eeuw geleden in 's Lands vergaderzaal. Met „al die zaken” bedoelde de afgevaardigde voor Dordrecht den aanleg van spoorwegen in Indië, toen door den nieuw opgetreden Minister van Koloniën, Mr. baron van Goltstein, voorgesteld was geworden om het ongeveer 112 KM. lange lijntje Soerabaia—Pasoeroean—Malang bij wijze van proef door den Staat te doen bouwen en te exploiteeren.

Zoals de heer Bredius het zeide, dachten de meesten zijner tijdgenooten. In breeden kring bestond het vooroordeel, dat de Staat onmachtig was iets te doen. Die onmacht, schreef later de ingenieur R. A. I. Snethlage, was zoodanig gepredikt geworden, dat zij werkelijk dreigde te ontstaan. Van de daken verkondigde men de impotentie van het Indische Gouvernement om iets van belang tot stand te brengen. Het begon reeds in het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer, dat naar aanleiding van het wetsontwerp-Van Goltstein uitgebracht werd, toen men wees op de „buitengewone traagheid” bij de uitvoering van publieke werken, welke van dien aard was dat van „volslagen machteloosheid” gesproken werd. Sterker drukte een anonymus het uit in de Januari-aflevering van 1875 van baron van Hoevell's gezaghebbend „Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië”, maar het scherpst werd de aanklacht geformuleerd in de Tweede Kamerzitting van 18 Februari 1875. Daar trok de president-commissaris der Nederlandsch-Indische Spoorweg Maatschappij, Mr. E. H. 's Jacob, de *kwaliteit* der voor den aanleg noodige technici in twijfel en uitte hij vrees, dat de Staat den aanleg en de exploitatie niet tot een goed einde zoude kunnen brengen, daar verdedigde de heer Bredius zijn bovengenoemd principieel standpunt, daar kleineerde de Haarlemsche afgevaardigde, Mr. Mirandolle, zijn landgenooten door de volgende sombere ontboezeming: „Mijn bezwaren zijn deze: — de vrees dat de Staat „zal blijken onmagtig te zijn om tot stand te brengen „hetgeen men zich hier voorneemt. De Minister erkent dat er moeilijkheden aan verbonden zijn en „acht die ook niet gering, maar hij hoopt en verwacht „ze te overwinnen. Waarop is nu die hoop en verwachting gegrond? Voor de vrees van mislukken is „toch alle grond. Ik wijs er alleen op, dat sinds de „grote postweg door Daendels is aangelegd, de Indische Regeering niet in staat is geweest ééning groot „werk, welke ook, tot stand te brengen. Ik wijs er op „hoe thans de havens verzanden, de wegen niet behoorlijk worden onderhouden en volgens het rapport „van denzelfden directeur van openbare werken, honderden bruggen zijn ingezakt, die steeds wachten op „herstel. Zal men nu in dien toestand op zulke zwakke schouders een last leggen zoo zwaar als die het „gevolg zal zijn van dit wetsvoorstel? En is het niet „te voorzien, dat wij dan niets anders zullen verkrijgen dan spoorwegen op papier?”

De heeren Fabius, Van Naamen van Eemnes en Nierstrasz sloten zich bij de tegenstanders aan, terwijl de Minister krachtigen steun alleen van den Asser afgevaardigde, Mr. L. Oldenhuis Gratama, ontving. Toch gelukte het hem om bij de stemming een meerderheid voor zijn wetsontwerp te vinden, terwijl den 4en April de Eerste Kamer zich met algemeene stemmen met het voorgestelde vereenigde. Den 6en April werd daarop de wet afgekondigd.

Thans was het aan de voorstanders van staatsaanleg om te toonen wat zij konden en om de waarheid te bewijzen van het fiere woord, dat door Minister Van Goltstein op 18 Februari t.v. in de Tweede Kamer gesproken was toen hij de bezwaren van Mr. Mirandolle weerlegde en het vermeende staatsonver-

mogen bestreed: „Het komt er alleen maar op aan, dat men het *wil*”.

De oud-kolonel titulair der genie, D. Maarschalk, die met den aanleg en de verdere spoorwegopname belast werd, zorgde in de eerste plaats, dat hij voldoende vrijheid van beweging kreeg om zijn moeilijke taak te kunnen volbrengen. Zoodra deze primaire voorwaarde voor een goede bedrijfsleiding verkregen was, organiseerde hij den aanlegdienst en toog aan het werk met dit resultaat, dat hij in het tweede jaarverslag van den dienst, loopende tot ultimo Mei 1877, kon aantoonen dat het werk belangrijk vlotter was verlopen dan bij de Nederlandsch-Indische Spoorweg Maatschappij. Vol trots liet hij hierop volgen: „De bewering dat de Staat — mits het ernstig „willende — op Java spoediger spoorwegen kan aanleggen dan eene particuliere maatschappij is hier „door voor een niet onbelangrijk gedeelte reeds bevestigd.”

Den 16 Mei 1878 kon de Gouverneur-Generaal, Mr. van Lansberge, de lijn van Soerabaia tot Pasoeroean openen; 20 Juli 1879 werd ook het laatste stuk tot Malang aan de exploitatie overgegeven, zoodat op dien datum de geheele lijn klaar was, *binnen* den gestelden tijd en ruim een half millioen guldens *beneden de raming* en het toegestane crediet. Tevens waren toen reeds voor verschillende lijnen voorontwerpen ingediend en was met den aanleg der vlaktelijnen Soerabaia—Madioen (met zijtak van Kertosono naar Blitar) en der berglijn van Buitenzorg via Soekaboemi, Tjiandjoer, Padalarang, Bandoeng naar Tjitjalengka begonnen. Nog dient vermeld te worden dat de gereedgekomen lijn in staatsexploitatie genomen was, iets waartoe bij de aanneming van het wetsontwerp de mogelijkheid opengelaten was, ten einde aan de bezwaren der Kamers tegemoet te komen.

Weet men nu, dat Minister Van Goltstein zijn wetsontwerp pas ingediend had, nadat twee zijner voorwangers — Mr. van Bosse en Fransen van de Putte — evenals de heer Bredius principieele tegenstanders der „*nieuwe économie politique*”, tot de conclusie waren gekomen, dat het particulier initiatief niet bij machte was Indië van spoorwegen te voorzien, dan zal het wel duidelijk zijn, dat de kortgeleden gelanceerde onbewezen stelling, dat in Indië te vroeg met overheidsinmenging in het bedrijfsleven is begonnen, niet houdbaar is. Bij de spoorwegen althans sloeg de Staat de hand pas aan den ploeg, omdat het transportwezen noodzakelijk verbetering eischte en het particulier initiatief zich niet roerde.

Onder veel tegenstand heeft daarna het Staatspoorbedrijf zich ontwikkeld. De opvolger van den heer Maarschalk, de heer H. G. Derx, ondervond dit reeds in 1883, toen zijn groote voorganger, gecombineerd met wijlen den bekwamen oud-N.I.S.-man Groll, den Minister Van Bloemen Waanders trachtte te bewegen het Staatsbezit over te doen. Ondanks den ongunstigen stand der Indische financiën als gevolg der slinkende koffiebaten en van stijgende Atjehonkosten, wees deze Minister het voorstel — en een soortgelijke propositie van de Nederlandsche Handel Maatschappij — van de hand. Doch toen einde 1883 de Indische begrooting door de Tweede Kamer verworpen werd en een nieuwe Minister — de heer Sprenger van Eyck — optrad, toen zag het er met de toekomst van het landsbedrijf donker uit. Gelukkig, dat het daarna met de financiën beter ging, doch nog eenige jaren zou het duren, voor alle gevaar was afgewend. Kort daarna — in 1888 — stelde de toenmalige Directeur der B.O.W. voor, om de S.S. als zelfstandigen dienst op te heffen, met het gevolg dat de Inspecteur-Generaal — na 1890 luidde de titel Hoofdinspecteur van de Spoorwegdiensten en van het Stoomwezen — van bedrijfsleider tot adviseur van den Directeur teruggebracht werd; iets wat tot 1906 geduurd en funest op de S.S. gewerkt heeft.

Onder de Hoofdinspecteurs Kempees, Van Schaik,

Van Lijnden, Spanjaard, Ruys, Schaafsma breidde zich het net voortdurend uit, vooral echter onder den in 1906 als hoofdinspecteur opgetreden heer Van Stipriaan Luisius en diens opvolger Damme (1913—1919). Deze laatste trok ook de van 1887 tot 1894 door Dr. Ir. J. W. IJzerman aangelegde lijn ter Sumatra's Westkust en de door de genie aangelegde Atjehtram; evenals de landsautodiensten op Sumatra bij den dienst der S.S., welke sedert 1909 onder het Departement van Gouvernementsbedrijven ressorteerde.

Het is hier niet de plaats om den groei van het S.S.-bedrijf op den voet te volgen; belangstellende lezers worden verwezen naar het „Gedenkboek”, dat ter gelegenheid van het jubileum eerstdaags door de S.S. bij den Topografischen Dienst in Weltevreden wordt uitgegeven.

Hier zij er op gewezen dat het net bestaat uit een normaalsporig gedeelte, aangelegd met een spoorwijdte van 1,067 M., eenige smalspoortrams met een spoorwijdte van 0,6 Meter, terwijl de Atjehtram met een spoorwijdte van 0,75 Meter is aangelegd.

Het net is thans als volgt samengesteld:

Normaalspoor op Java (spoor en tram).....	2740	KM.
Smalspoortram op Java	120	„
Spoor- en tramwegen ter Sumatra's Westkust..	284	„
Atjehtram	511	„
Tramwegen in Z.-Sumatra (Lamp- en Palemb.lijn)	406	„
Celebes.....	47	„

Totaal..... 4108 KM.

De groei van dit net blijkt uit de volgende tabel:

	Normaal spoor	0.75 Meter	0.6 Meter	Totaal
1879....	112	—	—	112 KM.
1889....	894	11	—	905 „
1899....	1788	45	—	1833 „
1909....	2199	429	27	2655 „
1919....	2997	511	119	3627 „
1923....	3402	511	120	4033 „
1924....	3477	511	120	4108 „

In het bedrijf was begin 1924 een kapitaal gestoken van ruim f 492.000.000, met bijtelling van pensioenlasten en bouwrente ruim f 550.000.000. Op dit oogenblik zijn ruim 40.000 personen bij het bedrijf in dienst.

De Staatsspoorwegen werden niet aangelegd om daarmede winst te behalen. Op den voorgrond stond verbetering van het transportwezen en het brengen van welvaart. Daarom werd reeds in 1878 de bouw der Preangerlijn voorgesteld, welke f 20.550.000 zou kosten en slechts 1,74 pCt. opbrengst beloofde. Aan hetzelfde motief dankten vele andere lijnen hun ontstaan en van al de miljoenen gestoken in de Atjehtram, de Zuid-Sumatraspoorwegen, de Bandjar-Parigi-Tijdjoelang-lijn, de dure berglijn Poerwakarta-Padalarang, de Banjoewangi- en Bantamlijnen enz. wist men van tevoren, dat zij hun rente niet konden opbrengen. Als gevolg van de gevolgde politiek ontstond een net, dat voor $\frac{1}{3}$ uit onrendabele lijnen bestond, waardoor de inkomsten — en dus ook het netto-overschot — zeer zouden worden gedrukt. Vooral in de periode na 1921, toen de uitgaven als gevolg der hoge materialen- en steenkolenprijzen en de geweldige personeelskosten onconvenredig meer stegen dan de inkomsten, slonk het overschot en gaf dit tot ongerustheid aanleiding. Men weet het onbevredigende financieele resultaat aan de gevolgde tariefpolitiek en smeedde hieruit een wapen tegen de staats-exploitatie. Door op de uitgaven te bezuinigen en tarieven geleidelijk te verhoogen — ook hier en daar een verlaging toe te passen als dit meerdere opbrengst beloofde — slaagde men er echter zeer spoedig in het verloren evenwicht te herstellen.

Ondanks de tarieven, welke in doorsnede lager zijn dan die der particuliere spoor- en tramwegen, gelukte het aan de bedrijfsleiding om de uitgaven van meer dan 67 miljoen gulden in 1921 tot 44 miljoen

in 1924 terug te brengen. Daar de inkomsten van ongeveer 84 miljoen in 1921 slechts teruggingen tot 75 miljoen gulden in 1924, steeg het netto-overschot weer belangrijk. Het percentage over het geheele aanlegkapitaal, dat in 1921 nog 2,1 pCt. was, daalde in 1922 tot 0,8 pCt., doch steeg daarna weer geleidelijk tot 3,5 pCt. Rekent men de onrendabele lijnen niet mede, waardoor dus het aanlegkapitaal teruggebracht wordt tot het $\frac{2}{3}$ deel, dan worden deze cijfers dadelijk belangrijk gunstiger. Vermeld dient hier te worden, dat bij deze globale berekeningen de weg gevolgd is, welke door de Ontwerp-Bedrijvenwet is aangegeven, zoodat de cijfers juist zijn dan die, welke in de jaarverslagen voorkomen. Uit het voorgaande kan men zien, dat de financieele resultaten van het bedrijf van niet geringen invloed zijn op de landsfinanciën, waarvan zij niet gescheiden zijn; te verwonderen is het dus niet, dat in de malaisejaren, welke achter ons liggen, naar middelen werd omgezien om het mooie bedrijf, dat in de oogen der pessimisten een lastpost dreigde te worden, kwijt te raken. Precies als in 1883. Thans hoort men van dergelijke plannen niets meer en kan de bedrijfsleider, de hoofdinspecteur Ir. W. F. Staargaard, die na Ir. Van Sändig het driehoofdig bestuur, dat onder zoo moeilijke omstandigheden werkte, opvolgde, voortgaan met rustig die maatregelen voor te bereiden, welke tot meerdere efficiency van het bedrijf moeten leiden, zonder dat dit aan zijn economische roeping te kort doet. Tot die maatregelen behoort ook de decentralisatie van den uitvoerenden dienst, welke o.a. uiting vond in den terugkeer tot de scheiding van het Java-net in de Ooster- en Westerlijnen.

Technisch kunnen de Staatsspoorwegen de vergelijking met alle andere spoorwegen gerust doorstaan: het nieuwste op elk gebied vindt hier toepassing; een voorbeeld daarvan is de electricatie der spoorwegen te Batavia, welke een maand geleden gereed kwam. Economisch vervullen zij haar roeping door de opening van streken, waar het particulier initiatief geen voldoende remuneratie voor het kapitaal vindt. En geldelijk zijn de uitkomsten zoo, dat de spoorwegen, waar de gemiddelde leeningsrente nog geen 5 pCt. bedraagt, gerekend kunnen worden tot die bedrijven, welke zich zelf vrijwel bedruipen, waarbij dan nog niet eens rekening wordt gehouden met de indirecte voordeelen, welke Staatsspoorwegen voor de volksen staatshuishouding hebben.

Waar het op 6 April a.s. vijftig jaar geleden zal zijn, dat besloten werd de proef te wagen en de resultaten den Minister Goltstein zoo schitterend in het gelijk hebben gesteld, daar mag in dezen tijd, nu de aanvallen op de Staatsbedrijven nog niet geheel verstomd zijn, wel eens gewezen worden op de mooie resultaten door de S.S. en Tr. in N.-I. onder zeer moeilijke omstandigheden over een tijdvak van vijftig jaren bereikt.

S. A. REITSMA,

Hoofdamtenaar ter Beschikking S.S. en Tr.

Bandoeng.

DE VRAAGSTUKKEN DER DUBBELE BELASTING EN VAN DE VLUCHT VOOR DE BELASTING.

II (Slot).

De personeele algemeene inkomstenbelasting zal, zooals de vorige maal is gezegd, in principe geheven moeten worden in het land, waar de belastingplichtige woont. Uitzonderingen op dien regel moeten er zoo min mogelijk zijn. Als in de eerste plaats in aanmerking komende noemt de Commissie de opbrengst van onroerend goed en die van landbouw-, nijverheids- en handelsbedrijven, met uitzondering dan nog van de dividenden. En, worden er uitzonderingen in dien zin gemaakt, dan moet toch in elk geval gezorgd worden, dat niet ook het land van domicilie de uitgezonderde baten in zijn algemeene inkomstenbelasting gaat treffen.

Intusschen behoort ook in dat geval het personeel karakter der belasting zooveel mogelijk gehandhaafd te worden. Tot dat einde beveelt de Commissie verschillende systemen aan, die alle beoogen, de progressie tot haar recht te doen komen. Van die systemen is het eerste en belangrijkste ontleend aan de Nederlandsche wetgeving. Het komt hierop neer, dat men niet in ieder land zelfstandig belast wat er te belasten is, doch dat het land van domicilie de progressie over het totale inkomen in aanmerking neemt. Om een voorbeeld te geven: een inwoner van Moranië (in het rapport gebezigden fictieven naam) heeft een inkomen van 100.000 kronen in totaal, waarvan hij 20.000 trekt uit zijn bedrijf, gelegen in Imerië (tweeden fictieven naam). Indien nu Moranië over een inkomen van 20.000 kronen heft een belasting van x , over een van 100.000 kronen een belasting van $10x$, dan zal het in dit geval heffen $10x - x = 9x$. Aldus wordt de progressie gered, wat niet het geval zou zijn, indien Moranië, zonder op het bestaan van de 20.000 kronen te letten, slechts de 80.000 kronen belaste naar zijn gewoon tarief van, zeg $7x$.

De andere systemen, waarvan ik sprak, houden, onder meer, rekening met de mogelijkheid, dat een Staat de vermindering van belasting misschien zal willen beperken tot het buitenslands verschuldigde bedrag (in ons voorbeeld zou Moranië dus, indien Imerië de 20.000 kronen slechts belaste met $\frac{3}{4}x$, in totaal heffen $9\frac{1}{4}x$) — een opvatting, die mij theoretisch onjuist schijnt — en ook met de mogelijkheid, dat de Staat, van wien een inwoner *al* zijn inkomen uit buitenslandsche bedrijfsuitoefening trekt en die dus naar den hierboven medegedeelden regel van dien inwoner *niets* aan belasting zou heffen, hem althans nog tot een fractie van de normale belasting zal wenschen te treffen (een stelsel, in onze wetgeving aan te treffen in art. 27, tweede lid, der Wet op de Dividend- en Tantiëmbelasting 1917).

Eindelijk beveelt de Commissie het treffen van bijzondere, analoge regelingen aan voor het geval dubbele belasting voortvloeit uit het bestaan van een algemeene belasting in het een en een reële belasting in het andere land. Dit geval is connex aan hetgeen ik de vorige maal opmerkte met betrekking tot de couponbelasting; theoretische volmaaktheid acht ik daarbij niet te verkrijgen, maar practisch zal men misschien wel tot bevredigende resultaten kunnen komen. De Commissie stelt zich voor, dat de reële belasting het eerst de baan zal moeten ruimen, en zij denkt daarbij aan de steeds groeiende beteekenis van de algemeene inkomstenbelasting.

De beginselen, door de Commissie ten aanzien van de algemeene inkomstenbelasting gesteld, schijnen haar *mutatis mutandis* ook toepasselijk ten aanzien van de vermogensbelasting en van de successiebelasting.

Als woonplaats voor de toepassing van de algemeene inkomstenbelasting neemt de Commissie aan, de plaats waar het individu zijn normale verblijfplaats (résidence) heeft. Ten aanzien van iemand, die in verschillende Staten geregeld verblijf houdt, zullen de Staten zich moeten verstaan omtrent een criterium; eventueel kan de belastingplicht evenredig verdeeld worden.

Ten einde ook zij inkomstenbelasting zullen betalen, die hun eigen land metterwoon verlaten hebbende, nergens een vast verblijf nemen, of wel verblijf nemen in een land, dat geen inkomstenbelasting heft (Monaco!), is ten slotte voorgesteld, dat dezulken in het land hunner nationaliteit aan de inkomstenbelasting onderworpen zullen kunnen blijven. Hierin ziet de Commissie een zaak van rechtvaardigheid.

Voor de successiebelasting behoort, naar de Commissie meent, het begrip woonplaats eenige grootere vastheid te hebben. Zij spreekt daarom over een verblijfplaats, gekozen met de duidelijke bedoeling ze aldaar te houden. Ook zouden de Staten kunnen over-

eenkomen, een andere oplossing te kiezen, bijvoorbeeld de nationaliteit.

Als plaats van vestiging van een lichaam zou beschouwd moeten worden de plaats waar de statutaire zetel is, of, indien aldaar niet de werkelijke leiding plaats heeft, de plaats van die werkelijke leiding.

* * *

De vlucht voor de belasting ligt, naar de Commissie meent, op tweeërlei terrein: er kan belasting ontdoken worden doordien men baten in het buitenland bezit, waarvan de binnenlandsche fiscus het bestaan niet kent; en het is mogelijk, dat men, door zijn bezittingen over de grens te brengen, het invorderen van de belasting onmogelijk of althans moeilijk maakt.

Wat het eerste punt aangaat, behandelt het rapport vooreerst de vraag, tot welke personen het over en weer verstrekken van inlichtingen betrekking moet hebben. De Commissie constateert daarbij, dat niet noodwendig als beginsel behoeft te worden uitgesproken, dat een land aan het buitenland inlichtingen zal geven ook over zijn eigen nationalen, hoewel zij het zal kunnen begrijpen indien er Staten zullen zijn, die overeenkomen om met betrekking tot de informaties niemand uit te sluiten.

Aan de orde is dan de vraag, over welke zaken de inlichtingen zullen loopen. Die over onroerende goederen, hypothecaire schulden, ondernemingen van nijverheid, handel en landbouw, alsmede die over arbeidsinkomen (tantiëmes en dergelijke) geven weinig bezwaar. Doch een groote moeilijkheid rijst ten aanzien van de opbrengst van roerend kapitaal, aangezien hier de quaestie van het bankgeheim naar voren treedt.

Uitgebreide beraadslagingen zijn gevoerd nopens de verplichting van het bankbedrijf om ten behoeve van den fiscus diverse inlichtingen te verschaffen. De Commissie is er zich, blijkens haar resoluties, ten volle van bewust geweest, dat men in vele landen van de opheffing van het bankgeheim niet zal willen weten. Zij heeft dan ook de opheffing van dat geheim geenszins willen aanbevelen, en zij spreekt zelfs als haar meening uit, dat momenteel het uitwisselen van inlichtingen tusschen verschillende Staten beperkt zou dienen te blijven tot die inlichtingen, welke men zich naar de bestaande wetgeving kan verschaffen. Bovendien, en dit is een zaak van gewicht, behoort een conventie tot het verschaffen van gegevens een zoo groot mogelijk aantal Staten te omvatten, aangezien in geval van slechts beperkte deelneming het kapitaal een wijkplaats zou gaan zoeken in de niet aangesloten landen, tot groot nadeel van de overige. Intusschen heeft de Commissie gemeend, er op te moeten wijzen, dat indien het gaat over inlichtingen nopens het uitbetalen van coupons, er van een bankgeheim in den eigenlijken zin geen sprake is, aangezien het verrichten van die uitbetalingen slechts kassierswerk is, in tegenstelling tot het geven van handels- en andere credieten, wat tot de taak van het bankbedrijf behoort.

Ten opzichte van het andere onderdeel dezer materie beveelt de Commissie aan, dat de Staten overeenkomsten zullen overwegen met de strekking, elkaar over en weer bij te staan tot het invorderen van belasting. Het zal wenschelijk zijn, dien bijstand niet al te spoedig in te roepen, en met name eerst dan, indien het een onherroepelijk geworden belastingsschuld betreft; met dien verstande, dat voor niet onherroepelijk vaststaande schulden het toepassen van conservatoire maatregelen verzocht zou kunnen worden. De invordering zou moeten geschieden naar het recht van den Staat, die haar verricht, waarbij echter uitgesloten zouden moeten zijn executiemaatregelen, die niet ook in de wetgeving van den Staat, wiens vordering het betreft, voorkomen. Een recht van voorrang eindelijk behoort, naar de meening der Commissie, voor de onderwerpelijke schuld niet te worden toegekend.

In haar aan deze zaak gewijd slotwoord wijst de Commissie er op, van hoe groot belang een internationale bestrijding van het ontgaan van belasting te

achten is, in het bijzonder ook met betrekking tot de vele eerlijke belastingplichtigen, die thans niet alleen hun eigen lasten hebben te dragen, maar bovendien nog die, waaraan een aantal lieden van minder allooi zich op allerlei wijzen hebben onttrokken. Dringt dit besef goed door, dan zal het verzet, dat thans nog tegen verschillende maatregelen van onderzoek en repressie tot uiting komt, wel in kracht verminderen.

Aan het einde van haar rapport geeft de Commissie in overweging, dat de door haar voorgedragen resoluties zullen worden gebruikt als basis voor een studie, welke door een meer uitgebreid comité van deskundigen zou kunnen worden ondernomen, met name tot het redigeeren op die basis van ontwerp-conventies. Ten slotte stelt zij voor, dat men zijn aandacht zal gaan wijden aan het instellen van een internationaal orgaan, dat zijn hulp zou kunnen verleen bij het tot stand brengen van overeenkomsten en dat de Staten van advies zou kunnen dienen nopens de uitlegging van hunne belastingtractaten.

Aan het rapport is toegevoegd een nota van den heer Léon—Dufour, Secretaris der Commissie, waarin de resoluties der Commissie in grafieken zijn weergegeven.

SINNINGHE DAMSTÉ.

DE NEDERLANDSCHE KATOENINDUSTRIE IN 1924. II (Slot).

Wij zagen de vorige maal, dat op den invoer van katoenen garens en katoenen manufacturen het arbeidsconflict weinig invloed heeft gehad. Voor wat deze laatste aangaat bleek de oorzaak hierin gelegen, dat bij den aanvang van dit conflict de voorraden bij fabrikanten over het algemeen zeer groot waren en waar bovendien verschillende fabrieken niet bij het conflict waren betrokken, de binnenlandsche verbruikers zich over het algemeen voldoende bij hen zouden voorzien.

Thans de uitvoer van katoenen manufacturen. Deze heeft in 1924 bedragen:

	KG.	Ter waarde van:
Ongebleekte manufacturen	1.470.000	f 3.410.000
Gebleeke	11.344.000	„ 43.071.000
Geverfte	2.226.000	„ 7.958.000
Bedrukte	1.284.000	„ 7.916.000
Bontgeweven	3.444.000	„ 12.916.000
Totaal.....	19.768.000	f 75.271.000
Tegen in 1923.....	23.714.000	„ 82.325.000

terwijl bovendien nog aan katoenen dekens werd uitgevoerd:

In 1924.....	5.376.000 KG.	ter waarde van f 7.721.000
„ 1923.....	6.586.000 „	„ „ „ „ 8.824.000

Deze totaalcijfers geven ook geen bijzonder groote verschillen; anders wordt het, als men de cijfers van het eerste halfjaar 1924, dat zeer sterk den invloed van het arbeidsconflict ondervond, vergelijkt met de cijfers van het tweede halfjaar, toen de toestand weer normaal was en alle fabrieken weer vlot konden doorwerken. Men komt dan tot den volgenden totaal-uitvoer van katoenen manufacturen:

1e halfjaar 1924	7.458.000 KG.	ter waarde van f 28.881.000
2e „ 1924	12.310.000 „	„ „ „ „ 46.390.000

Verder zijn er nog verschillende producten der Nederlandsche katoenindustrie, die in de statistiek niet als manufacturen vermeld worden en toch voor den uitvoer van belang zijn. Als zoodanig mogen o.a. genoemd worden:

Tafel- en servetgoed, beddelakens en sloopen, zowel van linnen, halflinnen en katoen, die toch hoofdzakelijk uit katoen bestaan, waarvan in 1924 totaal 255.000 KG. ter waarde van f 951.000 werd uitgevoerd, tegen 322.000 KG. ter waarde van f 1.103.000 in 1923.

Gebreide en tricotgoederen, waarvan de uitvoer bedroeg in:

1924.....	960.000 KG.	ter waarde van f 3.571.000
1923.....	616.000 „	„ „ „ „ 2.308.000

Katoenen band en veters, waarvan werden uitgevoerd in:

1924.....	252.000 KG.	ter waarde van f 901.000
1923.....	253.000 „	„ „ „ „ 922.000

De uitvoer van katoenen stukgoederen heeft, voor wat de landen van bestemming betreft, bedragen:

Europa:	KG.	Ter waarde van:
Groot-Brittannië.....	1.148.000	f 4.097.000
Noorwegen.....	274.000	„ 875.000
Europeesch-Turkije ...	271.000	„ 684.000
Denemarken en IJsland	255.000	„ 820.000
Griekenland.....	159.000	„ 531.000
Roemenië.....	104.000	„ 291.000
Duitschland.....	94.000	„ 361.000
Zweden.....	84.000	„ 272.000
België.....	72.000	„ 389.000
Frankrijk.....	51.000	„ 99.000
Bulgarije.....	45.000	„ 162.000
Finland.....	19.000	„ 57.000
Jègo-Slavië.....	17.000	„ 35.000
Ierland.....	10.000	„ 44.000
Azië:		
Nederlandsch-Indië ...	11.645.000	f 44.079.000
Engelsch-Indië.....	1.338.000	„ 4.923.000
Ceylon.....	448.000	„ 1.857.000
Malakka.....	180.000	„ 757.000
China.....	171.000	„ 468.000
Siam.....	130.000	„ 507.000
Hongkong.....	92.000	„ 290.000
Japan (met Korea)....	17.000	„ 82.000
Aziatisch Turkije.....	10.000	„ 33.000
Afrika:		
Britsche bez. O.-Afrika	550.000	f 2.198.000
Fransch W.-Afrika....	485.000	„ 2.258.000
Britsch W.-Afrika....	441.000	„ 3.620.000
Port. O.-Afrika.....	146.000	„ 605.000
Unie Z.-Afrika.....	143.000	„ 478.000
Egypte.....	101.000	„ 289.000
Marokko.....	18.000	„ 83.000
Port. W.-Afrika.....	5.000	„ 22.000
Amerika:		
Argentinië.....	607.000	f 1.806.000
Vereenigde Staten... .	93.000	„ 337.000
Chili.....	59.000	„ 168.000
Suriname.....	35.000	„ 139.000
Cuba.....	18.000	„ 48.000
Uruguay.....	16.000	„ 54.000
Vroegere Fed. Centraal-	10.000	„ 42.000
Amerika.....		
Columbia.....	9.000	„ 32.000
Australië:		
Gemeenebest.....	20.000	„ 68.000

Groote verschuivingen zijn in deze cijfers niet te zien; wel kan men constateeren, dat over het algemeen de uitvoer naar de Aziatische landen en ook naar Zuid-Amerika iets is verminderd, de afzet naar Europeesche landen zich goed heeft kunnen handhaven en dat de uitvoer naar Afrika eenigszins is toegenomen. De afzet naar Nederlandsch-Indië, die in de laatste jaren relatief was afgenomen, heeft zich in 1924 kunnen handhaven op een percentage van 59 pCt. van den totalen uitvoer. Of dit verschijnsel tijdelijk is dan wel verband houdt met den grooteren invloed van de Almelosche weverijen, die hoofdzakelijk voor de Indische markt werken, op de cijfers over 1924, zal t.z.t. eerst uit de cijfers over volgende jaren kunnen blijken.

* *

Ruwe katoen is in 1924 geleidelijk goedkooper geworden; de hoogste prijs van circa 20 pence had men in begin Januari; einde Februari was deze prijs reeds tot 17 pence gedaald. Daarna waren de fluctuaties betrekkelijk gering, tot in Juni/Juli de vooruitzichten voor den nieuwen Amerikaanschen katoenogst zeer gunstig werden en prijzen voor nieuwen oogst in Liverpool tot 14 pence daalden. Toen later in den zomer bleek, dat deze gunstige berichten niet overdreven waren en men zeker wel op een Amerikaanschen oogst

van 13 miljoen balen zou mogen rekenen, verwachtte men algemeen veel lagere prijzen, ook toen de notering in Liverpool medio September beneden 13 pence daalde. Het bleek al spoedig, dat op deze lagere prijzen de vraag uit de industrie veel grooter werd en op deze basis ook loonnende zaken in manufacturen mogelijk waren. Niettegenstaande in het najaar de oogstberichten nog beter werden en men geleidelijk grotere oogstschattingen kreeg, zoodat ten slotte de oogst 1924/25 meer dan 13½ miljoen balen zal opleveren, was er van lagere prijzen dan ook geen kwestie meer en werd in de laatste maanden van 1924 de markt bepaald vaster. In elk geval is het voor de industrie een groot verschil of men 20 pence dan wel 13 á 14 pence voor de grondstoffen betaalt en het blijkt ook wel, dat de thans vigeerende prijzen voor de consumenten op de wereldmarkten niet te hoog zijn. Sedert Augustus/September 1924 is de vraag naar manufacturen veel verbeterd en nu de fluctuaties in de prijzen van ruwe katoen in de laatste maanden betrekkelijk gering zijn geweest, is het zoowel voor exporteurs als voor fabrikanten veel gemakkelijker geweest tot zaken te komen dan in vorige jaren, toen juist in de herfstmaanden zulke geweldige schommelingen in den prijs van de ruwe grondstof plaats hadden.

In Lancashire was na de slechte conjunctuur in de jaren 1922/23 de toestand begin 1924 zoo ongunstig, dat verschillende groote spinnerijen er financieel zeer slecht voorstonden en men wel algemeen begreep, dat het zoo niet langer ging. Men heeft toen den werktijd zeer sterk ingekrompen, waardoor er een schaarschte aan katoenen garens begon te komen, die ten slotte wel een prijsverbetering ten gevolge had. De werktijd in de Engelsche katoenspinnerijen, die gedurende een groot gedeelte van 1924 slechts 26½ uur per week bedroeg, werd in Oct./Nov. 1924 verlengd, eerst tot 32 en daarop tot 39½ uur per week. Men hoopte toen, dat het mogelijk zou worden begin 1925 den werktijd verder tot 48 uur uit te breiden doch dit bleek niet mogelijk. Integendeel merkte men al spoedig, dat bij een werktijd van 39½ uur per week de afname der gesponnen garens te wenschen overliet en heeft men in Februari 1925 den werktijd weer tot 35 uur per week mochten verminderen.

Een dergelijke georganiseerde vermindering van productie heeft natuurlijk ook groote nadelen. Wel wordt het beoogde resultaat, een verbetering van de spinmarge in een land met een groote industrie als Engeland vrij spoedig bereikt, doch in elk geval worden ook de eigen productiekosten zeer belangrijk hooger. Zelfs als het mogelijk is deze verhooging te doen compenseeren door een beteren prijs, zooals in Engeland wel het geval schijnt te zijn, dan maakt men toch ook de concurrentie in andere landen, die hun productie niet inkrimpen, gemakkelijker en wordt het voor de Engelsche spinnerijen moeilijker op de buitenlandse markten te concurreeren. Dat dit hier te lande reeds het geval geweest is blijkt wel uit bovenstaande invoercijfers, waarbij reeds gememoreerd werd, dat de invoer van Engelsche garens in ons land, die in 1922 nog 85 pCt. van het totaal bedroeg, in 1924 tot 61 pCt. was gedaald.

Bovendien is het gevolg van deze duurdere prijzen der Engelsche garens, dat ook de concurrentie voor de weverijen daar te lande moeilijker wordt, hetgeen ook wel blijkt uit de berichten omtrent de katoenindustrie in andere landen, als bijv. Italië, België en Frankrijk, waar in 1924 de toestand heel wat beter is geweest dan in Lancashire, al zal zulks ook wel gedeeltelijk te danken zijn aan de lagere loonen in die landen.

Ook zal men bij die hooge garenprijzen in Engeland in andere landen eerder overgaan tot het oprichten van spinnerijen, zooals ook thans hier te lande reeds geschiedt. In Twente is in 1924 in Almelo een nieuwe katoenspinnerij gebouwd, terwijl sedert nog verschillende bestaande spinnerijen worden vergroot en ver-

dere uitbreidingsplannen in voorbereiding schijnen te zijn. Bij de beoordeeling van deze plannen moet men niet vergeten, dat in verhouding van het aantal weeftouwen in ons land het aantal spinnerijen betrekkelijk gering was, zoodat hoogstens 40 pCt. van de behoefte aan katoenen garens hier te lande gesponnen werd en de rest uit andere landen moest worden ingevoerd. Het aantal spindels in Nederland is steeds belangrijk kleiner geweest dan in andere kleine landen, als bijv. België en Zwitserland, hoewel in beide landen het aantal weeftouwen kleiner is dan bij ons. Het totaal aantal spindels in de Nederlandsche katoenspinnerijen bedroeg op 1 Januari jl. circa 810.000, terwijl men in Zwitserland 1½ miljoen en in België 1,7 miljoen spindels heeft. Er is dus hier te lande nog voldoende ruimte voor nieuwe spinnerijen, zonder dat men behoeft te vreezen voor een overproductie van garens.

Van protectionistische zijde is wel eens betoogd, dat de Twentsche industrieelen gemakkelijk vrijhandelsgezind konden zijn, doch dat zij op hun eigen fabrieken wel degelijk een bescherming van 5 pCt. genoten, welke bescherming met de nieuwe tariefwet tot op 8 pCt. zal worden verhoogd. In de tweede plaats wordt dan betoogd, dat juist de weverijen, die deze bescherming genieten, sterk zijn uitgebreid, terwijl de katoenspinnerijen, die in geen enkel opzicht beschermd worden, veel minder sterk zijn toegenomen. Men vergeet dan echter, dat deze bescherming voor manufacturen zeker niet geldt voor de exportweverijen, terwijl juist bij de beperkte binnenlandsche markt de weverijen zich in de komende jaren geleidelijk meer op den export zullen moeten toelagen. Ook wijst de geregelde uitbreiding van de katoenspinnerijen er wel op, dat men daarin een toekomst ziet en dat men, zelfs bij den vrijen invoer van katoenen garens, voor de concurrentie van andere landen niet zoo heel bevreesd is.

De ervaring der laatste jaren heeft trouwens wel bewezen, dat het zeer moeilijk is een vergelijking met andere landen te maken en dat een uniforme werktijd met een ongeveer gelijk weekloon nog geen juiste basis tot vergelijking geeft. Er zijn nog zooveel andere factoren, als arbeidsprestatie, inrichting der fabrieken, prijzen van kracht en brandstoffen, vrachten, enz., die meewerken, dat men slechts op den duur zal kunnen merken of een land al dan niet zal kunnen concurreeren op de wereldmarkt. In Engeland speciaal zijn de productiekosten na den oorlog belangrijk toegenomen en heeft men getracht door kartell- of trustvorming deze hogere kosten op de afnemers te verhalen. De spinnerijen hebben het geprobeerd door den werktijd in te krimpen en daardoor een kunstmatige schaarschte aan garens te scheppen. De bleekerijen, drukkerijen, ververijen, enz., die bijna alle in groote „combinés” zijn vereenigd, hebben hun tarieven zoodanig verhoogd, dat zij, niettegenstaande hun hooge exploitatiekosten en kleinere productie, toch nog een behoorlijke winst konden maken. Het resultaat is geweest, dat deze tarieven over het algemeen hooger waren dan in andere landen en dat de eindprijs van katoenen manufacturen in Engeland ook veelal hooger werd dan die in de concurreerende landen. Dit blijkt wel uit een algemeene vermindering van export, zoowel van garens als van manufacturen. De uitvoercijfers bedragen; volgens de statistiek van de „Manchester Chamber of Commerce:

Katoenen Garens:		
	In miljoen lbs.	£ miljoen
1913.....	210	ter waarde van 15
1923.....	145	„ „ „ 21
1924.....	163	„ „ „ 27,8

Katoenen Manufacturen:		
	In miljoen yards	£ miljoen
1913.....	7.075 yds.	ter waarde van 97,8
1923.....	4.140 sq. yds.	„ „ „ 138,3
1924.....	4.445 „ „ „	„ „ „ 153,5

Al zijn de cijfers voor 1924 dus wel gunstiger dan

voor 1923, toch is de vermindering met 1913 zeer belangrijk, een vermindering, die des te meer treft, omdat in andere Europeesche landen, dié met Lancashire concurreeren, de productie van katoenen manufacturen wel degelijk is toegenomen.

Het katoenverbruik in die landen bedroeg volgens de statistieken der International Cotton Federation in balen:

	1913	1924
Engeland	3.800.000	2.904.000
België	257.000	299.000
Zwitserland	89.000	104.000
Italië	744.000	964.000
Nederland	85.000	124.000
Japan	1.580.000	2.344.000
Engelsch-Indië ...	1.698.000	2.132.000

De cijfers voor 1913 zijn ontleend aan de vroeger gepubliceerde cijfers der Federation, terwijl voor 1924 de cijfers zijn genomen van het verbruik van 1 Februari 1924—31 Januari 1925, zooals dat op 7 Maart jl. door de International Federation is gepubliceerd. Voor Nederland is, met het oog op de uitsluiting in de eerste helft van 1924, het dubbele genomen van het gebruik in het halve jaar 1 Augustus 1924—1 Februari 1925. Deze cijfers geven wel duidelijk aan, dat de positie van Lancashire in de wereldproductie van katoenen manufacturen, ofschoon deze nog wel zeer sterk is, sedert 1913 achteruit is gegaan. Gedceltelijk is dit zeker te wijten aan de hierboven vermelde prijs-politiek, die dan ook als waarschuwing voor andere landen kan dienen. Laat men vooral begrijpen, dat het in den wereldhandel nog steeds gaat om de „survival of the fittest” en dat alleen die industrieën op den langen duur zich zullen kunnen handhaven, die technisch het beste geëquipeerd zijn en bovendien onder economisch gunstige omstandigheden werken. Hier toe mede te werken is niet alleen een taak voor den wetgever, doch ook voor werkgevers, zoowel als voor werknemers. Indien men dit ook hier te lande bij alle betrokken kringen slechts duidelijk wil inzien, zal ongetwijfeld onze vaderlandsche katoenindustrie zich ook in komende jaren geleidelijk verder kunnen ontwikkelen.

J. G.

OCCULT STAATSRECHT.

In de „E.-S. B.” van 18 Maart ll. herhaalt Dr. C. Gerretson zijn vroeger geuite bewering dat er een „directe correspondentie” tusschen de Kroon en den Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië wordt gevoerd, althans „in sommige gevallen”, maar die gevallen schijnen in de voorstelling van den heer Gerretson toch zoo talrijk te zijn dat hij in het nummer van 11 Februari de „beroemde driehoeksverhouding”, waarvan die correspondentie een der zijden vormt, „een soort permanente Rijksconferentie” noemt, te vergelijken met de Britsche rijksconferenties, waardoor conflicten tusschen de deelen van het rijk worden voorkomen. Volgens zijn meening zal de G.G. „vermoedelijk” wel afschrift van zijn tot de Kroon gerichte brieven aan den Minister van Koloniën zenden, doch dit acht hij „een formeel kwestie”.

Waar Dr. Gerretson dit alles met den meesten nadruk als werkelijkheid voorstelt, is het misschien van belang hier mede te deelen, dat mij van een zoodanige correspondentie over staatszaken (een gelukwensch of dergelijke persoonlijke uiting valt hier buiten) nimmer iets gebleken is,¹⁾ ofschoon ik toch gedurende verscheidene jaren tot de allernaaste raadslieden van

¹⁾ De Gouverneurs van Suriname en Curaçao schrijven formeel rechtstreeks aan den Koning (vgl. b.v. art. 49 R.R. Sur.). Ofschoon een enkele plaats in het Indische R.R. (zie art. 30) aan denzelfden vorm doet denken, worden in de practijk alle mededeelingen van den G.G. aan het Opperbestuur gericht aan den Minister. De brieven van de Gouverneurs dragen overigens evenmin het karakter van overleg als b.v. de mededeelingen van de Eerste Kamer aan den Koning omtrent de aanneming of niet-aanneming van wetsvoorstellen (art. 115 Grondwet).

Ministers en Landvoogden heb behoord. Nimmer heb ik in die jaren den indruk gekregen, dat op de oplossing van meeningsverschillen tusschen deze ambtsdragers geheimzinnige invloeden werkten om conflicten tusschen de deelen van den Staat te voorkomen.

Dit belet natuurlijk volstrekt niet dat de drager der Kroon in geval van botsing tusschen Minister en Gouverneur-Generaal een poging tot verzoening doet. Mislukt deze en blijft de Minister de uitvaardiging (of handhaving) van een Koninklijk bevel noodzakelijk achten, terwijl vaststaat dat de Gouverneur-Generaal in dat geval ontslag zal vragen, dan zal in den regel de meening van de meerderheid in den Ministerraad den doorslag moeten geven, evenals geschiedt in andere gevallen waarin een Minister een gewichtige beslissing vraagt, die het geheele regeer-beleid raakt of waaruit althans licht een crisis kan voortvloeien. Dat de Koning in dergelijke gevallen niettemin bevoegd is het vraagstuk te toetsen aan de parlementaire en politieke verhoudingen van het oogenblik en het op het aftreden van het geheele ministerie kan laten aankomen als die verhoudingen dat mogelijk maken, spreekt vanzelf en geldt niet uitsluitend voor conflicten met koloniale Landvoogden en den Opperbevelhebber.

Dat de gang van zaken bij dergelijke conflicten geenerlei grond geeft aan de even origineele als zonderlinge vergelijking met de Britsche rijksconferenties, blijkt uit het feit dat de laatste werkelijke conferenties, d.w.z. bijeenkomsten, zijn, waar mondeling overleg plaats heeft tusschen regeeringsleden, volstrekt niet (zooals in de „E.-S. B.” van 11 Februari gezegd wordt) om de besproken aangelegenheden voorloopig aan openbare behandeling in de parlementen te onttrekken, — want de agenda is lang te voren bekend en wordt in de dominion-parlementen vaak uitvoerig besproken —, maar om dezelfde redenen die tot internationale conferenties leiden, namelijk om sneller tot oplossingen te komen dan door enkel schriftelijke gedachtenwisseling mogelijk is. Hoe zou de wisseling van een enkelen brief of telegram met den G.G. daarmee op één lijn gesteld kunnen worden?

Op de beschouwingen van Dr. Gerretson, waarin fantasie zulk een groote rol speelt, behoef ik verder niet in te gaan, maar zijn nadrukkelijke verzekering van het bestaan eener rechtstreeksche correspondentie tusschen de Kroon en den G.G. vraagt m.i. een open nadrukkelijke ontkenning. Anders zouden sommigen aan het door hem verkondigde occulte staatsrecht kunnen gaan gelooven.

E. MORESCO.

AANTEKENINGEN.

Het nieuwe zeerecht en de Haagsche Conditieën, dubbele belastingen, en de Nederlandsche Reedersvereniging.

— In zijn rede ter jaarvergadering der Nederlandsche Reedersvereniging op 25 Maart ll. zeide de Voorzitter ten aanzien van het nieuwe zeerecht:

„De vrees is gerezen, dat deze wet, eenmaal in werking getreden, de aansprakelijkheid der reeders belangrijk zal doen toenemen. In hoeverre die aansprakelijkheid als draaglijk kan worden beschouwd en niet zal moeten worden getemperd door het brengen van elk schip eener reederij in een afzonderlijke N.V., een zgn. single ship company, — een maatregel die weinig aanlokkelijk is — vormt een punt van ernstig onderzoek bij Uw bestuur, waarvan het resultaat U eerlang kenbaar zal worden gemaakt.

In verband met de invoering van het nieuwe zeerecht, die wel niet voor 1926 zal plaats hebben, ligt het in de bedoeling van het bestuur een model-connossement te doen ontwerpen, hetwelk zich aan de nieuwe wettelijke bepalingen aansluit. Dit model zal den leden bij het vaststellen hunner connossementsbepalingen tot richtsnoer kunnen strekken en voorkomen, dat ieder onzer afzonderlijk hetzelfde werk moet doen verrichten.

Na de invoering van het nieuwe zeerecht, hetwelk ten aanzien der aansprakelijkheid der reeders krachtens de ver-voerovereenkomst verscheidene bepalingen van dwingend

recht bevat, zullen er vermoedelijk moeilijkheden ontstaan in verband met de Haagsche Condiitiën.

Deze Condiitiën zijn ter gelegenheid der diplomatieke conferentie te Brussel in October 1922 in eenigszins gewijzigden vorm vastgesteld als basis voor een conventie of voor de nationale wetgevingen. Groot-Brittannië heeft op die basis, schoon met eenige verandering, zijn wetgeving reeds gewijzigd.

Waar bij vervoer van Engeland naar Nederland de bepalingen zoowel van de Britsche wet als van de Nederlandsche, voor zoover deze van dwingenden aard zijn, zullen gelden, voorziet ik conflicten. Lloyd's List van eergisteren heft daarover reeds jammerklachten aan in twee artikelen: „A Dutch Dilemma” en „An impossible position”.

Deze conflicten zullen toenemen naarmate de Haagsche Condiitiën ook in andere landen zullen worden aanvaard, en stellig zal de meest ongewenschte complicatie ontstaan, wanneer Nederland de ontwerp-conventie zou ondertekenen en ratificeren, zonder de nationale wet met de conventie in overeenstemming te hebben gebracht. Alsdan zou in plaats van de door de Haagsche Condiitiën beoogde *eenvormigheid* van recht op het vervoer op connossementen een verscheidenheid van recht en een wellicht moeilijk ontwarbaar recht ontstaan.

Reeds in mijn rede in onze vorige jaarvergadering heb ik als mijn meening te kennen gegeven, dat het nieuwe zeerecht met de Haagsche Condiitiën in overeenstemming behoort te worden gebracht.

Niet omdat die Condiitiën fraaier recht bevatten dan het nieuwe zeerecht — verre van dien!

Want de bepalingen der Condiitiën, die den vervoerder verplichten om zekere hem door den aflader verstrekte gegevens in de connossementen op te nemen, doch hem tevens het recht van tegenbewijs toekennen, zijn eenzijdig voor den vervoerder niet redelijk en geven anderzijds den rechthebbende op het connossement volstrekt niet de beoogde zekerheid, dat dit document de daarin vermelde goederen inderdaad vertegenwoordigt.

Mijn meening is echter gegrond op de overweging, dat het voor alle partijen bij vervoer op connossement gewenscht is een zoo groot mogelijke *eenvormigheid* van conditiën te verkrijgen, en daarmede internationale rechtsconflicten uit te sluiten.

Die *eenvormigheid* beoogt niet slechts minimum-verplichtingen der reeders, doch wel degelijk ook de maximum-wettelijke rechten der connossementhouders vast te stellen. Ware het anders, er zoude van *eenvormigheid* van vervoerconditiën geen sprake kunnen zijn.

Bij de discussie, die over dit onderwerp laatstelijk in de „Ec.-Statistische Berichten” heeft plaats gehad, is zulks op voor mij onbegrijpelijke wijze door Mr. van Slooten uit het oog verloren. Het deed me daarom dubbel genoegen van den kant van den heer Abram Muller de onomwonden verklaring te lezen, dat „men den reeders onrecht zou doen, indien men hun wel de door hen aanvaarde verplichtingen oplegde, maar hun de daartegenover bedongen vrijheden onthield.”

Over de dubbele belastingen merkte de Voorzitter het volgende op:

De voor de scheepvaart zoo bezwarende dubbele belasting harer inkomsten in verschillende landen begint te verdwijnen en ik twijfel niet of onze Regeering, die zich kan steunen op de omstandigheid dat de vrachtkomsten van vreemde schepen hier te lande niet worden belast, zal binnenkort aan onze reederijen een gelijke behandeling harer schepen in Groot-Brittannië en in de Vereenigde Staten door tractaat of verklaring kunnen verzekeren. En gelijksoortige regelingen met andere landen zullen ongetwijfeld zoo spoedig mogelijk volgen.

Een zwakke plek in de belastingregeling binnen het Koninkrijk der Nederlanden vormt de gedeeltelijke dubbele belasting in Nederland en Nederlandsch-Indië.

Voor de scheepvaart is het in het bijzonder ongewenscht, dat in Nederlandsch-Indië, in tegenstelling met hier te lande, inkomsten uit vrachten van niet aldaar gevestigde reederijen worden belast. Reeds is gebleken, dat daarin een bezwaar kan zijn gelegen tegen de verkrijging van vrijstelling van belasting van Nederlandsche schepen in landen, die alleen op basis van wederkeerigheid tot die vrijstelling bereid zijn.

Doch bovendien, waar Nederland zich beijvert internationaal mede te werken tot afschaffing van dubbele belasting en buitendien zich van meet af op het juiste standpunt heeft gesteld, dat door niet hier gevestigde reederijen gevende vrachten vrij moeten zijn van belasting, mocht worden verwacht, dat in Nederlandsch-Indië voormelde hef-

ving niet zal blijven bestaan. Het was daarom teleurstellend te ervaren, dat bij de nieuwe Ned.-Indische ontwerpordonnantie op de vennootschapsbelasting 1925 in het bestaande systeem geen verandering wordt voorgesteld, doch ik hoop, dat de Regeering voor de door onze Vereeniging daartegen ingebrachte bezwaren een open oor zal blijken te hebben en het ontwerp alsnog in den gewenschten zin zal worden gewijzigd.

De Reichsbank in 1924. — Het jaarverslag der Reichsbank over 1924 vangt aan met een uitvoerig overzicht van de in het stabilisatiejaar 1924 gevolgde credietpolitiek. Bij verschillende gelegenheden is hieraan in deze kolommen reeds aandacht gewijd, zoodat wij volstaan met uit het verslag hier en daar iets aan te stippen.

Over de overmatige aanwending van de „rechtsweldaad van het Geschäftsaufsicht” wordt opgemerkt, dat de schade voor de volkshuishouding, welke door de faillissementen gedurende het verslagjaar kan zijn ontstaan, niet al te hoog moet worden aangeslagen. Meer dan $\frac{1}{4}$ van de getroffen ondernemingen was nl. eerst in den inflatietijd opgericht en oudere firma's kwamen er betrekkelijk weinig onder voor. Meer dan de helft der faillissementen kwam verder voor onder firma's, welke behoorden tot het ongezonder opgeblazen aantal van die, welke zich met de goederenverdeling bezig houden.

Gelijk bekend, neemt de Reichsbank sinds kort weer bankaccepten, welke de handteekening van een tweede bank naast die van de acceptante dragen, in onbeperkten omvang in disconto. Dit is de tweede stap op den weg naar ruimere credietverleening, waarop de eerste werd gezet in den zomer van 1924, toen het 7 April 1924 vastgestelde disconto-contingent met 10 pCt. werd verhoogd en voorts „Sachwert”-leeningen tot de beleening werden toegelaten. Verder werden toen, nadat gedurende geruimen tijd slechts wissels met een maximum looptijd van 6 à 8 weken waren aangekocht, weer driemaandswissels en tegelijkertijd, in het belang van den wederopbouw van de particuliere discontomarkt, ook bankaccepten — voorloopig weliswaar in geringen, streng gecontroleerden omvang — tot de discontoeering toegelaten. Hetzelfde doel dienden herdisconto-beloften van de Reichsbank aan de Pruisische Staatsbank (Seehandlung), welke deze in staat stelden de op de markt voor daggeld te rijkelijk voorhanden sommen voor het economisch leven door discontoeering van handelswissels aan te wenden. De belangen van het exportbedrijf bevorderde de Reichsbank door verlaging harer discontotarieven voor buitenlandsche wissels, en door verlaging van het disconto der door haar geleide Gold-diskontobank van 10 tot 8 pCt. Naar men weet is intusschen gedurende 1924 van een ontwikkeling van het acceptbedrijf der banken nog niet veel te bespeuren geweest. Op 31 Dec. 11. bedroegen de accepten der zeven groote banken nog slechts 23,3 millioen, bij een kapitaal van 474,0 millioen. Deze bedragen zijn resp. 1,4 en 27,2 pCt. van die per 31 Dec. 1913.

Wat de buitenlandsche credieten aangaat, wordt opgemerkt, dat de bankleiding zich moet realiseeren, dat in vele gevallen de uit de credietopneming afkomstige deviezenbedragen bij de Centrale Bank in marken worden omgezet en dat bij verval der credieten deze deviezen in aanzienlijken omvang moeten worden teruggegeven voor zoover zij voor zuiver binnenlandsche doeleinden zijn aangewend, aangezien deze aanwending van buitenlandsche credieten geen deviezen oplevert. Onder dit gezichtpunt moet de gedurende het jaar 1924 opgetreden aanzienlijke versterking van de goud- en deviezenvoorraad der Reichsbank voor een aanzienlijk deel worden beschouwd.

Ten aanzien van dezen voorraad blijkt, dat de tegooden in buitenlandsche valuta op 31 December 11. 1133,2 millioen beliepen. Hierbij komen 3,2 millioen buitenlandsche bankbiljetten en 169,5 millioen buitenlandsche wissels en chèques. De goudvoorraad beliep op

genoemden datum 759,6 miljoen, zoodat de totale valutareserve 2065 miljoen bedroeg.

Gelijk bekend bedroeg het kapitaal der Bank vroeger 180 miljoen mark, hetgeen tot 90 miljoen is „zusammengelegt“. De Directie is gemachtigd het tot 300 miljoen te verhoogen. Tot een bedrag van 32.788.000 R.M. is reeds in Januari 1925 van deze machtiging gebruik gemaakt, doordat 32.263.000 R.M. aan de aandeelhouders der Golddiskontbank in ruil voor hun aandelen (groep B.) werd uitgereikt en 525.000 R.M. aan aandeelhouders der Schleswig-Holsteinische Girobank tegen volstorting in deviezen.

Als aandeelhouders waren in de boeken der Bank vermeld:

Op 31 December 1923.

16.446 Duitschers m. 29.356 aand. v. M. 3.000 en 56.615 v. M. 1000
2.503 buitenl. „ 10.644 „ „ 3.000 „ 3.385 „ „ 1000

18.949 aandeelh. m. 40.000 aand. v. M. 3.000 en 60.000 v. M. 1000

Op 31 December 1924.

16.222 Duitschers m. 29.423 aand. v. M. 3.000 en 55.237 v. M. 1000
2.498 buitenl. „ 10.577 „ „ 3.000 „ 4.763 „ „ 1000

18.720 aandeelh. m. 40.000 aand. v. M. 3.000 en 60.000 v. M. 1000

Ter aandeelhoudersvergadering wees Dr. Schacht er op (verslag „Frkf. Ztg.“), dat men het er wel over eens was, dat op zichzelf een circulatiebank geen kapitaal van 300 miljoen mark noodig had. Doel van de Dawes-commissie was, door uitgifte van een zoo groot kapitaal de bank aan deviezen te helpen, een doel, waarvan men met het oog op de tot dusverre plaats gehad hebbende ontwikkeling thans wel kon afzien.

De goudvoorraad zal door de Reichsbank geheel in Berlijn worden geconcentreerd. De zilvervoorraad is tot op 0,76 miljoen gerealiseerd. Het onderpand der beleeningen was op 31 December als volgt samengesteld:

Goud en zilver R.M. 9.300
Waardepapieren „ 1.199.800
Wissels „ 13.338.200
Goederen „ 2.412.900
Schuldbekentenissen van het Rijk op
langen termijn

Zooals men ziet bevinden zich onder het onderpand geen schuldbekentenissen van het Rijk op langen termijn, welke beleening overigens aan de goedkeuring van den Generalrat zou zijn gebonden.

Het bezit aan eigen effecten dat per 31 December 172,3 miljoen beliep, omvat het toenmalig bezit aan Golddiskontbank-aandelen en aan op 15 April 1926 vervallende dollarschatkistbiljetten, waarvoor de Reichsbank als schuldenares is opgetreden, als contra-prestatie voor de verkrijging van het biljettenprivilege. Onder de passiva vindt men als totaal bedrag der hieruit voortvloeiende verplichtingen de som van 234,1 miljoen opgevoerd. De weekstaat per 31 Dec. geeft een effectenbezit van 78 miljoen R.M. aan. De schatkistbiljetten zijn nl. tot de aandeelhoudersvergadering onder de „Diverse Activa“ geboekt. Eerst op den laatsten weekstaat verschijnen zij onder „Effecten“, welke post mitsdien een toeneming van 93,5 miljoen vertoont. De daling der „Diverse Passiva“ van 14 op 21 Maart is op dotatie der reserverekeningen terug te voeren.

In de rubriek „Statistieken en Overzichten“ treft men aan een jaaroverzicht van de koffie in 1924.

ONTVANGEN.

Financieel Jaarboek voor 1925. Uitgave van De Nederlandsche Financier, Dagelijksche Beurscourant, te Amsterdam.

De nieuwe jaargang van dit bekende boek vangt aan met eenige algemeene beschouwingen, waarin een aantal meer en minder belangrijke documenten is opgenomen. Over de suiker in 1924 schrijft Dr. H. C. Prinsen Geerligts. De heer C. H. K. Borghardt behandelt het Nederlandsche grootscheepvaartbedrijf in 1924. Nog enkele andere overzichten bevat het boek, alsmede de gewone financiële gegevens.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. {	Disc. Wissels. 4 15 Jan. '25	Zwits. Nat. Bk. 4 16 Juli '23
Bk. {	Bel. Binn. Eff. 4 15 Jan. '25	N. Bk. v. Denem. 7 17 Jan. '24
	Vrsch. in R.C. 5 15 Jan. '25	Zweedsche Rbk 5 1 8 Nov. '23
	Javasche Bank ... 4 20 Oct. '24	Bank v. Noorw. 6 26 Nov. '23
	Bank van Engeland 5 5 Mrt. '25	Bk. v. Tsjecho-
	Duitsche Rijksbk. 9 26 Feb. '25	slowakijë... 7 25 Mrt. '25
	Bank v. Frankrijk 7 11 Dec. '24	N. Bk. v. O'rijk. 13 6 Nov. '24
	Belgische Nat. Bnk. 5 22 Jan. '23	N. Bk. v. Hong. 11 27 Mrt. '25
	Fed. Res. Bank N.Y. 3 26 Feb. '25	Bank v. Italië. 5 11 Juli '22
	Bank van Spanje... 5 33 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 5 1/2

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto (3 mnd.)	Berlijn Part. disc.	New York	
	Part. disconto	Prolongatie			Part. disc. (3 mnd.)	Call-money ¹⁾
28 Mrt. '25	2 1/2	2 1/2	4 7/16	—	3 3/8	5-5 1/4
23-28 M. '25	2 1/4 - 3/4	2 1/4 - 3/4	4 5/8 - 7/16	—	3 3/8	4-5 1/4
16-21 „ '25	2 1/8 - 1/2	1 3/4 - 2 1/4	4 5/16 - 1/8	—	3 3/8	3-4 1/4
9-14 „ '25	1 7/8 - 2	1 1/4 - 2	4 1/2 - 1/8	—	3 3/8	4-5 1/4
24-29 M. '24	4 1/8 - 5	4 3/4 - 5	3 - 3/16	—	—	3-5 1/4
26-31 M. '23	2 3/8 - 3 3/8	3 1/4 - 1/2	2 1/8 - 1/8	—	—	5-6 1/4
20-24 Jli '14	3 1/8 - 3/16	2 1/2 - 3 1/4	2 1/2 - 3/4	2 1/8 - 1/2	—	1 1/4 - 2 1/4

¹⁾ Koers v. 27 Maart en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York ^{**)}	Londen ^{*)}	Berlijn ^{*)}	Parijs ^{*)}	Brussel ^{*)}	Batavia ¹⁾
24 Mrt. 1925	2.50 11/16	11.98 1/2	59.67	13.10	12.76	99 3/4
25 „ 1925	2.50 13/16	12.00	59.69 1/2	13.13 1/2	12.79	99 7/8
26 „ 1925	2.50 3/8	11.99 1/2	59.68	13.17 1/2	12.82 1/2	99 7/8
27 „ 1925	2.50 1/8	11.99	59.65	13.30	12.92 1/2	99 7/8
28 „ 1925	—	11.98 1/2	59.68 1/2	13.27 1/2	12.87 1/2	100
30 „ 1925	2.50 7/8	11.99 1/2	59.70	13.36	12.90	100
Laagsted.w. ¹⁾	2.50 1/2	11.97 1/2	59.60	13.05	12.70	99 1/2
Hoogsted.w. ¹⁾	2.51	12.00 1/2	59.75	13.36	12.95	100 1/4
23 Mrt. 1925	2.50 11/16	11.97 1/2	59.65	13.02	12.71	99 3/4
16 „ 1925	2.50	11.97 1/2	59.50	12.84 1/2	12.65	99 3/4
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10	59.26	48.—	48.—	100

^{*)} Noteering te Amsterdam. ^{**)} Noteering te Rotterdam.

¹⁾ Particuliere opgave.

Data	Zwitserland ^{*)}	Weenen ^{*)}	Praag ¹⁾	Boekarest ¹⁾	Milaan ^{**)}	Madrid ^{**)}
24 Mrt. 1925	48.33	35.35	7.43	1.20	10.19 1/2	35.72 1/2
25 „ 1925	48.36	35.35	7.44	1.20	10.21	35.35
26 „ 1925	48.36	35.35	7.43	1.20	10.21	35.75
27 „ 1925	48.36	35.37 1/2	7.44	1.20	10.28	35.82 1/2
28 „ 1925	48.36	35.37 1/2	7.43	1.20	—	—
30 „ 1925	48.35	35.30	7.44	1.20	10.32	35.82 1/2
Laagsted.w. ¹⁾	48.25	35.20	7.41	1.15	10.17	35.67 1/2
Hoogsted.w. ¹⁾	48.40	35.45	7.46	1.25	10.35	35.85
23 Mrt. 1925	48.30	35.35	7.43	1.20	10.18	35.82
16 „ 1925	48.25	35.25	7.43	1.22	10.18	35.54
Muntpariteit	48.—	35.—	50.41	48.—	48.—	48.—

^{*)} Noteering te Amsterdam. ^{**)} Noteering te Rotterdam.

¹⁾ Particuliere opgave.

Data	Stockholm ^{*)}	Kopenhagen ^{*)}	Oslo ^{*)}	Hel-sing-fors ¹⁾	Buenos-Aires ¹⁾	Montreal ¹⁾
24 Mrt. 1925	67.60	45.50	39.05	6.30	99 1/4	2.50 1/4
25 „ 1925	67.60	45.65	39.30	6.30	99 1/2	2.50 1/2
26 „ 1925	67.65	45.75	39.35	6.30	99 1/8	2.50 3/8
27 „ 1925	67.60	45.80	39.45	6.30	98	2.50 1/4
28 „ 1925	67.60	45.75	39.25	6.30	97 7/8	2.50 1/2
30 „ 1925	67.60	45.85	39.60	6.30	96 3/4	2.50 1/2
Laagsted.w. ¹⁾	67.50	45.35	38.90	6.27 1/2	96 3/8	2.49 1/2
Hoogsted.w. ¹⁾	67.70	45.90	39.70	6.32 1/2	99 3/4	2.51
23 Mrt. 1925	67.55	45.45	38.92 1/2	6.30	99 1/4	2.50
16 „ 1925	67.40	45.25	38.55	6.30	99	2.49 1/4
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	105	2.48 3/4

^{*)} Noteering te Amsterdam. ^{**)} Noteering te Rotterdam.

¹⁾ Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p.100fr.)	Berlijn (\$ p.100 Mk.)	Amsterdam (\$ p.100 gld.)
24 Maart 1925	4,78 1/2	5,24	23,80	39,84
25 " 1925	4,78 5/8	5,25	23,80	39,87
26 " 1925	4,78 5/8	5,30	23,80	39,89
27 " 1925	4,77 7/8	5,28	23,80	39,88
28 " 1925	4,77 5/8	5,26	23,80	39,90
30 " 1925	4,77 3/4	5,36	23,80	39,84
17 Maart 1925	4,78	5,17	23,80	39,95
Muntpariteit ...	4,8667	19,30	23,81 1/2	40 3/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	14 Mrt. 1925	21 Mrt. 1925	23/28 Maart '25 Laagste/Hoogste	28 Mrt. 1925
Alexandrië	Piast. p. £	97 15/32	97 15/32	97 1/4	97 9/16
*Bangkok	Sh. p. tical	1/10 1/2	1/10 1/2	1/10 1/2	1/10 1/2
B. Aires 1)	d. p. \$	45 1/8	45 1/4	44 3/8	45 5/16
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 31/32	1/5 31/32	1/5 7/8	1/5 31/32
Constantin.	Piast. p. £	935	930	915	930
Hongkong	Sh. p. \$	2/3 1/2	2/3 1/2	2/3	2/3 1/2
Lissabon 1)	d. per Mil.	213 1/32	213 1/32	2 1/8	2 1/16
Mexico	d. per \$	26	26	25	27
Montevideo 1)	d. per \$	48 1/8	48 1/4	47 1/2	48 5/8
Montreal	\$ per £	4.79 1/2	4.78 1/2	4.77 3/8	4.79 1/2
R.d.Janeiro 1)	d. per Mil.	519 1/32	519 1/32	5 7/16	5 5/8
Shanghai	Sh. p. tael	3/0 3/4	3/0 3/4	3/0 1/2	3/1 1/4
Singapore	id. p. \$	2/4	2/4	2/3 15/16	2/4 1/2
Valparaiso 2)	peso p. £	41.80	40.80 3/4	40.90	42.00
Yokohama	Sh. p. yen	1/8 31/32	1/9 1/16	1/8 5/8	1/8 1/2

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg. 3) Noteering van 20 Maart.

ZILVERPRIJS 1)

Londen (N.York 2)
23 Mrt. 1925.. 31 3/4
24 " 1925.. 31 9/16
25 " 1925.. 31 9/16
26 " 1925.. 31 1/8
27 " 1925.. 31 1/8
28 " 1925.. 31 1/8
29 Mrt. 1924.. 33 5/16
20 Juli 1914.. 24 15/16

GOUDPRIJS 2)

Londen
23 Mrt. 1925.. 86/7
24 " 1925.. 86/6
25 " 1925.. 86/4
26 " 1925.. 86/5
27 " 1925.. 86/5
28 " 1925.. —
29 Mrt. 1924.. 95/11
20 Juli 1914.. 84/10

1) p. oz. stand. 2) Foreign silver. 3) p. oz. fine.

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Vorderingen	23 Maart 1925	30 Maart 1925
Saldo bij Nederl. Bank..	f —	f —
Saldo bij betaalmeesters..	6.392.067,81	4.703.943,47
Voorschot op ult. Feb. 1925 aan de gemeenten op voor haar door Rijk te heffen gem. ink.bel. en opcenten op Rijksink.bel.	72.797.629,72	72.797.629,72
Voorsch. aan de koloniën	21.199.114,06	20.777.145,02
Voorsch. a. h. buitenland	216.140.094,55	213.686.012,19
Daggeldleeningen tegen onderp. v. schatk.papier	—	—

Verplichtingen.	23 Maart 1925	30 Maart 1925
Voorsch. door de Ned. Bank	f 11.756.437,60	f 14.800.652,06
Schatkistbilj. in omloop 1)	165.071.000,—	164.964.000,—
Schatkistprom. in omloop	115.490.000,—	119.490.000,—
Waarv. direct bij Ned. Bk.	—	—
Zilverbons (met inbegrip v. de bedragen bij de betaalmeesters in kas).....	19.559.008,50	19.750.731,50
Door den Postch.- en Giro-dienst in 's Rijks Schatkist gestort.....	33.511.118,18	35.939.027,11

1) Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

De Minister van Koloniën maakt bekend:

	21 Maart 1925	28 Maart 1925
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-I.	f 10.403.000,—	f 12.381.000,—
Ind. Schatk.prom. in oml.	72.500.000,—	72.500.000,—
Voorsch. Jav.Bk. aan N.-I.	4.003.000,—	2.686.000,—
Muntbiljetten in omloop.	34.733.000,—	34.166.000,—
Ten voordeele v. N.-I. geboekt beleggingsgeld v. h. N.-I. muntfonds....	4.457.000,—	4.907.000,—
Totaal	f 126.096.000,—	f 126.640.000,—
In 's lands kassen	39.757.000,—	—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 30 Maart 1925.

Activa.	
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 34.786.742,27 Bijbnk. " 20.431.222,65 Ag.sch. " 38.277.907,36
Papier o. h. Buitenl. in disconto	131.643.519,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—
Beleeningen	Hfdbk. f 80.566.207,55 incl. vrsch. Bijbnk. " 9.587.861,03 in rek.-crt. Ag.sch. " 71.806.835,98
Op onderp.	f 161.960.904,56
Op Effecten	f 160.302.554,56
Op Goederen en Spec.	1.658.350,—
Voorschotten a. h. Rijk	14.541.910,17
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.283.815,— Muntmat., Goud " 448.208.125,25
	f 504.491.940,25
Munt, Zilver, enz.	20.768.110,56
Muntmat., Zilver	—
Effecten	525.260.050,81
Belegging Res.fonds	f 5.652.695,17
id. van 1/8 v. h. kapit.	3.999.926,63
Gebouwen en Meub. der Bank	5.212.500,—
Diverse rekeningen	55.530.743,71
	f 997.298.122,33

Passiva.

Kapitaal	20.000.000,—
Reservefonds	5.655.237,53
Bijzondere reserve	8.235.000,—
Bankbiljetten in omloop	898.424.195,—
Bankassigatiën in omloop	1.187.361,11
Rek.-Cour. f Het Rijk	—
saldo's: Anderen	43.298.955,14
Diverse rekeningen	20.497.373,55
	f 997.298.122,33

Beschikbaar metaalsaldo f 336.308.942,43
Op de basis van 1/8 metaaldekking " 147.726.840,18
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. „ 1.681.544.710,—
Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
30 Mrt. '25	504.492	20.768	898.424	44.486	336.309	56
23 " '25	504.492	20.811	880.013	58.386	337.254	56
16 " '25	504.488	20.661	895.528	51.295	335.416	55
9 " '25	504.484	20.333	900.867	54.947	333.285	55
2 " '25	504.484	20.613	911.541	49.406	332.538	54
23 Febr. '25	504.485	19.427	879.793	65.650	334.452	55
31 Mrt. '24	569.138	9.267	1.018.014	19.286	370.379	56
25 Juli '14	162.114	8.228	310.437	6.198	43.521 1)	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenland	Diverse rekeningen 2)
30 Mrt. 1925	93.496	—	161.961	131.644	55.531
23 " 1925	94.777	—	150.927	128.565	67.437
16 " 1925	98.451	2.000	154.592	127.111	72.408
9 " 1925	102.758	5.000	151.462	121.205	81.404
2 " 1925	100.491	—	155.902	132.174	70.813
23 Febr. 1925	102.576	—	149.805	127.872	75.976
31 Mrt. 1924	254.185	78.000	157.533	23.412	19.670
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 1/8 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
21 Febr. 1925..	1.071	1.471	790	1.031	366
14 " 1925..	1.071	1.506	685	1.034	372
7 " 1925..	1.070	1.632	666	1.036	358
31 Jan. 1925..	1.081	1.684	688	1.040	377
24 " 1925..	1.086	1.494	924	1.044	433
23 Febr. 1924..	1.196	1.433	654	1.100	440
25 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschikk. metaal-saldo
28 Mrt. 1925	186.000	271.000	56.000	120.600	
21 " 1925	185.500	273.000	56.500	119.600	
14 " 1925	185.000	277.000	54.500	118.700	
21 Feb. 1925	133.634	51.302	274.047	72.146	116.576
14 " 1925	133.333	50.933	278.535	74.062	114.466
7 " 1925	133.606	51.800	280.568	75.244	115.032
31 Jan. 1925	133.542	51.613	276.526	90.971	112.453
29 Mrt. 1924	158.435	64.240	257.066	83.923	155.237
31 Mrt. 1923	161.014	60.666	261.357	109.766	148.182
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dektings-percentage
28 Mrt. 1925		105.500		***	57
21 " 1925		107.750		***	56
14 " 1925		110.870		***	56
21 Feb. 1925	19.064	17.905	53.998	79.824	53
14 " 1925	18.832	18.385	57.503	79.445	52
7 " 1925	20.982	17.979	59.009	77.246	52
31 Jan. 1925	29.357	17.803	66.961	78.327	51
29 Mrt. 1924	35.250	18.761	60.708	14.645	65
31 Mrt. 1923	36.367	31.727	60.183	38.858	60
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis $\frac{1}{2}$ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
25 Mrt. 1925	128.620	124.378	284.256	27.000	235.076
18 " 1925	128.619	124.074	283.883	27.000	234.557
11 " 1925	128.609	124.200	284.685	27.000	235.379
4 " 1925	128.611	124.827	284.019	27.000	234.607
25 Febr. 1925	128.587	124.803	281.165	27.000	231.779
18 " 1925	128.579	124.232	282.020	27.000	232.687
26 Mrt. 1924	128.105	125.403	281.538	27.000	236.807
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dektings-perc. 1)
25 Mrt. '25	38.798	76.900	15.488	105.916	23.992	19 $\frac{1}{2}$
18 " '25	39.892	76.349	13.752	108.508	24.295	19 $\frac{1}{8}$
11 " '25	40.097	78.160	13.688	110.460	24.159	19 $\frac{1}{2}$
4 " '25	43.607	80.049	9.825	119.105	23.535	18 $\frac{1}{2}$
25 Febr. '25	41.927	74.400	16.144	105.543	23.534	19 $\frac{1}{8}$
18 " '25	43.942	75.045	13.705	111.244	24.097	19 $\frac{1}{2}$
26 Mrt. '24	48.167	72.145	26.983	100.507	22.453	17,61
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{8}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitent.	Zilver	Te goed in het buitent.	Buit. gew. voorsch. aq.d. Staat	Schatkistbiljetten ¹⁾	Wissels
26 Mrt. '25	5.546	1.864	309	570	21.800	4.959	5.545
19 " '25	5.546	1.864	307	570	21.800	4.958	5.756
12 " '25	5.546	1.864	307	573	21.800	4.950	6.059
5 " '25	5.546	1.864	306	574	21.900	4.942	6.467
26 Febr. '25	5.546	1.864	306	573	21.900	4.925	5.101
27 Mrt. '24	5.542	1.864	298	579	22.700	4.651	5.360
23 Juli '14	4.104	—	639	—	—	—	1.541

Data	Waarvan op het buitent.	Uitgestelde Wissels	Beleeningen	Circulatie	Rekk. Courant	
					Particulieren	Staat
26 Mrt. '25	17	8	3.026	40.892	2.039	14
19 " '25	23	8	3.053	40.880	2.041	13
12 " '25	27	8	3.103	40.871	1.866	12
5 " '25	24	8	2.998	40.887	2.105	10
26 Febr. '25	17	8	2.974	40.792	2.014	13
27 Mrt. '24	30	12	2.480	39.950	3.223	19
23 Juli '14	24	13	2.445	38.895	2.229	24

¹⁾ In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staat a. buitent. regeeringen.

DUITSCHÉ RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. tent. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
21 Mrt. 1925	996,1	229,2	332,0	1.438,4	5,6
14 " 1925	985,2	264,4	328,4	1.582,9	8,5
7 " 1925	985,2	269,1	328,4	1.633,1	8,3
28 Febr. 1925	907,3	207,3	302,4	1.737,2	90,2
23 " 1925	880,0	201,4	293,3	1.485,2	15,9
14 " 1925	865,8	198,7	288,6	1.574,8	31,6
23 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekk.-Crt.	Diverse Passiva	Schuld aan Rentenbank
21 Mrt. 1925	205,1	1.304,7	1.865,9	1.018,3	1.042,8	137,9
14 " 1925	111,8	1.375,2	1.947,7	992,0	1.220,3	190,8
7 " 1925	112,1	1.373,4	2.035,5	925,2	1.216,9	216,2
28 Febr. 1925	112,1	1.683,6	2.106,2	917,5	1.517,0	237,7
23 " 1925	110,2	1.689,0	1.682,8	1.021,6	1.474,7	266,6
14 " 1925	110,1	1.629,4	1.760,0	929,3	1.486,3	290,2
23 Juli 1914	330,8 ²⁾	200,4	1.890,9	94,4	40,0	—

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. schatk.papier. ³⁾ W.o. Rentenbankscheine 21, 14, 7 Mrt., 28, 23, 14 Febr., resp. 406,6; 335,1; 313; 240,7; 370,4; 312,4 mill.

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Metaal incl. buit. tent. saldi	Beleeningen van tegoed in h. buitl.	Beleeningen van prom. d. provinciën	Binnenlandsche wissels	Beleeningen	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rekk.-Crt. Particulieren
26 Mrt. '25	378	85	480	1.318	276	5.200	7.458	276
19 " '25	378	85	480	1.311	286	5.200	7.473	259
12 " '25	378	85	480	1.326	318	5.200	7.568	250
5 " '25	378	85	480	1.341	431	5.200	7.611	167
26 Febr. '25	377	85	480	1.325	356	5.200	7.599	225
19 " '25	377	85	480	1.293	362	5.200	7.567	181
27 Mrt. '24	359	85	490	1.387	426	5.300	7.652	368

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
11 Mrt. '25	2.874,7	1.669,4	136,0	410,4	301,4
4 " '25	2.860,9	1.649,1	135,1	400,9	303,6
25 Febr. '25	2.893,6	1.647,9	136,0	433,8	317,2
18 " '25	2.905,3	1.752,1	139,9	342,5	311,7
11 " '25	2.896,3	1.760,7	144,7	331,8	324,6
4 " '25	2.920,9	1.777,9	143,7	322,4	308,0
12 Mrt. '24	3.130,1	2.095,8	105,8	483,4	242,6

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapital	Goud-Dektings-perc. ¹⁾	Algem. Dektings-perc. ²⁾
11 Mrt. '25	388,3	1.730,7	2.255,5	114,3	72,1	75,5
4 " '25	382,7	1.727,4	2.237,7	113,7	72,1	75,0
25 Febr. '25	365,0	1.728,8	2.269,6	113,6	72,3	75,8
18 " '25	378,2	1.698,9	2.257,1	113,5	73,4	77,0
11 " '25	390,1	1.713,7	2.242,5	112,3	73,0	76,9
4 " '25	388,8	1.690,4	2.267,6	112,3	73,8	77,4
12 Mrt. '24	212,4	2.010,6	2.018,9	110,8	77,7	80,3

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
4 Mrt. '25	739	13.243	5.336	1.627	17.983	4.945
25 Febr. '25	739	13.143	5.396	1.682	17.996	4.951
18 " '25	739	13.171	5.405	1.647	18.052	4.936
11 " '25	739	13.115	5.432	1.651	18.131	4.925
4 " '25	740	13.113	5.453	1.655	18.073	4.900
5 Mrt. '24	758	11.935	4.449	1.410	15.493	4.194

Hierachter volgt een overzicht van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

BANKSTATEN,
KWARTAALSGEWIJZE OPGENOMEN.
I. FEDERAL RESERVE BANK TE NEW YORK.
(In millioenen dollars).

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes		In herdisc. van de member banks	In de open markt gekocht
11 Mrt. 1925..	856,8	355,4	30,8	189,2	75,0
4 " 1925..	844,6	351,3	29,5	177,4	67,3
25 Febr. 1925..	857,6	352,5	28,4	226,9	80,1
18 " 1925..	893,6	448,4	28,2	148,3	64,1
11 " 1925..	887,9	449,3	33,4	149,1	75,9
4 " 1925..	919,1	450,7	31,3	133,2	67,7
28 Jan. 1925..	950,8	449,1	33,0	84,5	67,2
21 " 1925..	946,8	450,8	30,9	39,7	62,3
14 " 1925..	970,0	432,7	29,6	87,7	71,8
7 " 1925..	986,6	434,6	24,6	59,4	66,6
31 Dec. 1924..	959,6	395,9	21,9	81,3	101,8
24 " 1924..	930,9	392,1	18,6	134,2	104,7
27 " 1924..	922,9	453,6	19,9	53,0	93,4
10 " 1924..	888,1	450,0	20,9	48,9	110,8
3 " 1924..	949,1	526,7	19,7	59,2	123,7
5 Mrt. 1924..	924,8	588,9	29,7	80,7	56,9
7 " 1923..	1.042,3	636,0	19,2	290,2	29,5

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F.R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algemeen Dekkings-perc. 1)
11 Mrt. 1925..	117,4	359,4	891,3	31,1	77,1
4 " 1925..	119,9	359,3	860,9	30,6	71,6
25 Febr. 1925..	106,4	357,9	914,3	30,6	69,6
18 " 1925..	109,2	346,3	879,2	30,5	75,2
11 " 1925..	114,2	348,6	885,5	30,2	74,6
4 " 1925..	112,9	346,8	896,7	30,2	76,4
28 Jan. 1925..	114,5	338,5	895,0	30,2	79,8
21 " 1925..	126,1	342,1	852,6	30,2	81,8
14 " 1925..	150,1	350,1	950,3	30,2	76,9
7 " 1925..	158,3	374,5	918,3	30,2	78,2
31 Dec. 1924..	169,9	387,4	929,0	30,2	74,6
24 " 1924..	169,3	394,8	940,5	30,1	71,1
17 " 1924..	203,7	376,3	909,5	30,1	73,3
10 " 1924..	204,3	369,4	880,2	30,2	72,7
3 " 1924..	182,5	381,0	937,4	30,2	73,5
5 Mrt. 1924..	30,5	372,5	715,9	29,7	87,7
7 " 1923..	26,1	570,4	704,8	29,1	83,2

1) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover F.R. notes en deposito's.

II. NATIONALE BANK VAN DENEMARKEN.
(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Zilver	Tegood in het buitenland	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
28 Febr. 1925..	209,5	16,5	23,6	447,6	453,5	63,6
31 Jan. 1925..	209,5	18,5	27,9	388,8	455,7	67,4
31 Dec. 1924..	209,5	20,8	42,8	463,7	479,1	71,5
29 Febr. 1924..	209,6	11,0	16,4	485,1	450,1	81,9
28 Febr. 1923..	228,2	4,4	3,7	404,4	447,9	70,5
30 Juni 1914..	75,6	6,6	19,8	95,6	159,8	4,8

III. ZWEDSCHE RIJKSBANK.
(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Buitent. tegood en wissels	Zweed. sche en vreemde Staatsf.	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
14 Mrt '25	233,9	104,2	54,6	404,7	477,7	259,0
7 " '25	234,0	106,6	55,1	414,8	476,0	260,6
28 Feb. '25	234,1	105,8	55,1	417,2	493,3	268,7
21 " '25	234,0	103,4	55,4	407,7	442,9	293,2
14 " '25	234,3	105,6	55,7	416,9	458,4	283,7
7 " '25	234,3	107,7	55,9	428,1	467,1	281,4
31 Jan. '25	234,5	106,6	56,3	432,2	482,6	291,3
24 " '25	235,0	103,8	56,3	432,4	436,7	312,6
17 " '25	235,0	104,8	56,3	462,5	455,5	324,2
10 " '25	235,7	86,5	56,3	468,3	470,9	307,6
3 " '25	236,9	91,0	56,4	508,8	518,4	303,9
27 Dec. '24	237,0	90,9	53,8	501,0	500,1	298,6
20 " '24	237,0	85,8	54,3	524,4	515,5	311,5
15 Mrt. '24	271,4	26,7	81,2	401,8	514,8	188,1
17 Mrt. '23	273,7	102,4	127,4	344,1	525,9	268,1
25 Juli '14	105,8	115,6	28,0	92,4	206,2	68,2

IV. BANK VAN NOORWEGEN.
(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Tegood in het buitenl.	Effecten	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
7 Maart 1925..	147,2	32,2	9,2	363,5	365,5	96,5
28 Febr. 1925..	147,2	31,2	9,2	370,2	367,8	99,9
23 " 1925..	147,2	30,0	9,1	362,3	355,4	105,0
16 " 1925..	147,2	27,2	9,0	385,7	352,5	105,8
7 " 1925..	147,2	27,2	9,0	392,1	356,6	108,5
31 Jan. 1925..	147,2	28,0	9,0	394,9	361,0	110,1
22 " 1925..	147,2	26,9	9,0	390,6	356,3	106,4
15 " 1925..	147,2	31,3	9,0	380,2	362,3	98,1
7 " 1925..	147,2	31,6	9,0	391,4	371,2	100,3
31 Dec. 1924..	147,2	35,7	9,0	406,6	391,4	104,8
22 " 1924..	147,2	37,9	9,0	401,3	404,9	84,5
7 Maart 1924..	147,3	18,3	9,0	421,3	365,9	112,3
7 Maart 1923..	147,3	28,7	9,1	453,2	353,6	171,6
22 Juli 1914..	52,4	65,7	8,9	79,3	120,8	10,7

V. BANK VAN SPANJE.
(In millioenen Peseta's.)

Data	Goud	Zilver	Staatsfondsen 1)	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rekg. Crt.	
						Partic	Staat
14 Mrt. '25	2.536	652	590	2.159	4.487	1.075	251
7 " '25	2.536	653	590	2.287	4.506	1.044	277
28 Febr. '25	2.536	659	590	2.248	4.472	1.048	277
21 " '25	2.536	659	590	2.262	4.499	1.032	294
14 " '25	2.536	658	591	2.265	4.549	1.009	291
7 " '25	2.536	657	591	2.247	4.576	981	313
31 Jan. '25	2.536	662	591	2.284	4.529	966	300
24 " '25	2.536	657	591	2.281	4.528	966	348
17 " '25	2.536	654	591	2.343	4.559	962	341
10 " '25	2.536	651	591	2.402	4.587	972	366
3 " '25	2.535	651	591	2.259	4.569	966	365
27 Dec. '24	2.535	652	591	2.361	4.535	920	445
15 Mrt. '24	2.528	655	592	1.960	4.343	1.003	258
17 Mrt. '23	2.525	656	593	1.645	4.084	1.045	153
24 Juli '14	543,5	726,8	494,4	783,8	1919,0	497,9	

1) Ten bedrage van 344 miljoen, plus voorschot in rek.-crt. aan de schatk.

VI. ZWITSERSCHE NATIONALE BANK.
(In millioenen Francs.)

Data	Goud	Zilver	Tegood in het buitenland	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
14 Mrt. 1925..	479,7	90,0	16,3	305,6	781,3	98,4
7 " 1925..	480,5	89,7	11,9	319,2	798,4	84,4
28 Febr. 1925..	498,0	89,9	18,1	308,7	819,3	80,3
23 " 1925..	498,5	90,6	17,6	286,8	759,9	111,7
14 " 1925..	498,8	90,2	18,3	289,1	768,8	116,2
7 " 1925..	498,9	89,5	22,1	339,9	795,5	138,9
31 Jan. 1925..	505,7	89,5	46,8	355,8	825,0	163,7
23 " 1925..	505,8	89,6	46,0	357,5	782,2	203,1
15 " 1925..	506,0	88,8	38,6	360,4	800,9	193,2
7 " 1925..	505,9	87,8	48,4	381,9	850,8	165,9
31 Dec. 1924..	505,9	87,2	46,6	381,5	913,9	120,0
23 " 1924..	505,6	92,4	47,1	359,3	864,9	122,8
15 Mrt. 1924..	536,2	93,8	35,2	257,6	849,1	78,5
15 Mrt. 1923..	532,6	105,8	14,5	507,0	856,3	299,3
23 Juli 1914..	180,1	18,9	—	107,8	267,9	105,2

VII. NATIONALE BANK VAN HONGARIJE.
(In milliarden Kronen.)

Data	Goud	Vreemd geld, deviezen tegood in het buitenl. 1)	Binnenl. wissels, ceelen en effecten	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rekg.-Courant	
						Staat	Partic.
7 Mrt. '25	596	2.020	1.666	1.972	4.075	2.597	150
28 Febr. '25	596	1.989	1.677	1.973	4.238	2.359	183
23 " '25	596	1.957	1.661	1.973	3.814	2.646	194
15 " '25	510	2.022	1.705	1.973	4.098	2.363	154
7 " '25	510	2.009	1.781	1.973	4.266	2.273	139
31 Jan. '25	510	1.967	1.849	1.974	4.450	2.012	127
23 " '25	510	1.950	1.759	1.974	3.925	2.323	192
15 " '25	510	1.968	1.827	1.974	4.172	2.058	272
7 " '25	510	1.968	1.877	1.974	4.277	2.054	234
31 Dec. '24	533	1.933	1.977	1.975	4.514	1.865	204
23 " '24	533	1.909	1.949	1.975	4.151	2.177	144

1) Als dekking van biljetten en saldi in rek.-courant geldende, volgens art. 85 der statuten.

VIII. OOSTENRIJKSE NATIONALE BANK.

(Voornaamste posten in milliarden Kronen; te beginnen met 7 Mrt. '24 in millioenen Schillingen. 1 Sch. = 10.000 Kr.)

Data	Goud ¹⁾	Vreemd geld, deviezen en legd. (ijh. buit.l.?)	Andere edelvaluta ²⁾	Disconto's en Beleen.	Voor-schot ajd. Staat	Circulatie	Rek.-Crt.
7 Mrt.'25	11,1	320	154,3	122,1	214,5	757,1	65,0
28 Feb.'25	111	3.199	1.528	1.285	2.150	7.957	316
23 " '25	111	3.127	1.387	1.307	2.162	7.181	914
15 " '25	111	3.135	1.275	1.425	2.166	7.309	802
7 " '25	111	3.196	1.261	1.525	2.168	7.522	739
31 Jan.'25	111	3.227	1.285	1.545	2.172	7.902	438
23 " '25	111	3.189	1.153	1.614	2.177	7.087	1.156
15 " '25	111	3.277	1.165	1.735	2.177	7.441	1.024
7 " '25	111	3.411	1.279	1.825	2.177	7.906	898
31 Dec.'24	111	4.771	—	1.882	2.178	8.388	553
23 " '24	111	4.623	—	1.807	2.195	7.730	999
15 " '24	111	4.426	—	1.847	2.195	7.704	868
7 Mrt.'24	106	4.424	—	1.704	2.531	7.946	612
7 Mrt.'23	83	1.221	—	715	2.550	4.196	369

¹⁾ 14.400 papierkronen = 1 goudkroon.²⁾ Als dekking der circulatie en saldi in rek. crt. geldende, volgens art. 85 der Statuten.³⁾ Tot dusverre slechts kostdeviezen in \$ en £. Tot einde 1924 werden deze onder „Vreemd geld enz.“ opgevoerd. Zie pag. 236 in het No. van 18 Maart jl.IX. TSJECHOSLOWAKIJE ¹⁾Bankafdeeling van het Ministerie van Financiën.
(In millioenen Tsjechoslow. Kronen.)

Data	Vordering op den Staat	Goud en Zilver	Tegoed in het buitenl.	Disconto's en beleeningen	Circulatie	Rek. Crt.
7 Mrt. 1925	5.524	1.029	568	1.600	7.464	683
28 Febr. 1925	5.534	1.029	595	1.654	7.728	633
23 " 1925	5.540	1.029	615	1.509	7.179	763
15 " 1925	5.557	1.029	611	1.623	7.369	693
7 " 1925	5.563	1.029	628	1.710	7.607	642
31 Jan. 1925	5.584	1.029	643	1.668	7.917	497
23 " 1925	5.598	1.029	660	1.777	7.499	827
15 " 1925	5.610	1.028	675	1.870	7.751	705
7 " 1925	5.626	1.028	704	2.409	8.313	831
31 Dec. 1924	5.637	1.050	737	2.525	8.810	1.164

Data	Vorder. op de O.-Hong. Bank *)	Goud en Zilver	Tegoed in het buitenl.	Disconto's en beleeningen	Circulatie	Rek. Crt.
31 Dec. 1924	10.100	1.050	737	2.525	8.810	5.237
23 " 1924	10.100	1.051	736	2.271	8.211	4.883
15 " 1924	10.100	1.051	729	2.140	8.115	4.873
7 Mrt. 1924	10.100	1.040	683	1.724	8.311	4.298
7 Mrt. 1923	10.100	824	475	1.954	8.788	3.623

¹⁾ Met ingang van 31 December 1924 is de opstelling van den weekstaat veranderd. De posten onder de activa en passiva, welke betrekking hadden op de staatsschuld, in zooverre uit bankbiljetten bestaande, zijn er uitgelicht en in hun plaats wordt thans onder de activa een post opgevoerd, representeerende het ongedekte saldo dezer schuld, door de bankafdeeling voorgeschoten. Verdwenen zijn dus de „Vorderingen op de O. H. Bank“, terwijl de saldi in rekening-courant thans zuiver giro-saldi zijn.

*) In liq.: Bankbiljetten, rekening-crt.-saldi en schatkistbons.

X. ZUIDAFRIKAANSE RESERVEBANK.

(Voornaamste posten in duizenden Ponden.)

Data	Goud en Goud-cert.	Disconto's en beleen.	Waar-van Reg.-papier	Circulatie	Rek.-Crt.	Algemeen Dekkings perc. *)
21 Feb. 1925..	14.003	3.898	—	10.664	6.154	81,9
14 " 1925..	14.003	3.789	—	10.740	5.973	82,4
7 " 1925..	13.418	4.303	—	11.064	5.579	79,3
31 Jan. 1925..	12.968	4.942	—	11.344	5.487	75,8
24 " 1925..	12.952	4.814	1.000	10.889	5.753	76,6
17 " 1925..	12.461	5.119	1.000	11.054	5.453	74,2
10 " 1925..	11.244	6.394	1.000	11.317	5.198	66,9
3 " 1925..	10.776	6.900	1.000	11.672	4.878	64,0
27 Dec. 1924..	10.776	6.285	1.000	11.456	4.494	66,4
20 " 1924..	10.776	6.156	1.000	11.093	4.729	66,9
13 " 1924..	10.776	5.937	1.000	11.029	4.574	67,8
6 " 1924..	10.776	6.008	1.000	11.087	4.587	67,5
23 Febr. 1924..	10.652	6.403	250	10.319	5.678	67,0
24 Febr. 1923..	10.523	5.355	1.300	9.731	5.237	71,1

*) Verhouding goud, goudcert. en pasmunt tegenover opeisbare schulden: bankbiljetten en deposito's.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 30 Maart 1925.

Opnieuw is de stemming op de internationale fondsenmarkten niet zeer opgewekt geweest. Ten aanzien van de beurs van Berlijn hebben twee omstandigheden de richting aangegeven. In de eerste plaats was de geheele markt gedrukt, doordat de presidentsverkiezing de gemoederen in spanning hield. Vervolgens hebben de nieuwe voorstellen omtrent de valorisatie van oude particuliere en staatsleeningen een ware débâcle voor de obligaties, welke reeds vóór den oorlog waren uitgegeven, veroorzaakt. Men had gedacht, dat een onderscheid zou worden gemaakt tusschen dergelijke leeningen en de oorlogsobligaties en in verband hiermede was de waarde voor eerstgenoemde soorten steeds hooger gesteld. Bij de geringe aandacht, welke gedurende de geheele week aan de aandeelenmarkt was besteed, viel het volle gewicht van de teleurstelling op de afdeling voor binnenlandsche obligaties, welke dan ook vrijwel op het laagste punt is gesloten.

Ook te Londen is een vrij scherpe daling op de markt voor staatsobligaties op te merken geweest. Voornamelijk hebben de 3½ pCt. obligaties der Conversieleening hiëronder te lijden gehad in verband met het feit, dat de Regeering opnieuw een inschrijving op deze obligaties heeft opengesteld. Het bedrag is thans vastgesteld op £ 30.000.000 en de opbrengst moet dienen tot aflossing van vervallende termijnen der vlottende schuld. Hoewel deze handelwijze op zichzelf in de City wordt toegejuicht, heeft de plotse linge publicatie toch zeer storend gewerkt, waardoor de koers der desbetreffende obligaties op één dag met een vol procent is gedaald. Voor het overige is de markt te Londen niet ongeanimeerd geweest. De tot nu toe bekende ontvangsten van de schatkist doen vermoeden, dat het fiscale jaar met een klein overschot zal eindigen.

Te Parijs is een iets betere stemming doorgebroken, in verband met de stabiliteit, waarvan het Fransche betaalmiddel in de laatste dagen blijk heeft gegeven. Binnenlandsche waarden, zoowel obligaties als aandeelen, hebben hiervan kunnen profiteren. Vermoedelijk heeft het herstel van het volledig bankgeheim ook wel enigszins gewerkt in de richting van een terugkeer van het „gevluchte“ kapitaal, waardoor en de vaste Fransche wisselkoers en de betere houding voor inheemsche fondsen enigszins verklaard zou kunnen worden. Ook het vooruitzicht op de mogelijkheid van het afsluiten van een Fransch-Duitsche overeenkomst in de metaalindustrie heeft er toe bijgedragen de naaste toekomst ietwat gunstiger te beschouwen.

Te New York daarentegen is de tendens bepaald ongeanimeerd geweest. De daling, welke de vorige week reeds in ernstigen omvang was begonnen, heeft zich voortgezet. De geringer ontvangsten, welke door verschillende spoorwegsystemen in de laatste maanden blijken te zijn behaald, hebben aanleiding gegeven tot vrij omvangrijke realisaties van spoorwegaandeelen. Hierbij hebben zich echter industriële aandeelen aangesloten, als gevolg van verschillende berichten; welke van slechts gedeeltelijke werkgelegenheid voor de fabrieken spraken. Aan den anderen kant heeft de kalme houding van de geldmarkt er toe bijgedragen de fondsenverkoopten nog binnen redelijke grenzen te houden, terwijl ook verschillende andere omstandigheden, zooals b.v. de dividend-aankondiging op de preferente aandeelen Wabash, eenigen steun hebben verschaft.

Ten onzent is de markt gedurende het grootste deel der berichtperiode ongeanimeerd gebleven. Dit geldt niet voor de beleggingsmarkt, ondanks het feit, dat de geldmarkt eenige teekenen van verstroeving heeft getoond. Het was echter nog niet te zeggen, of deze op een periode van duurder geld wijzen, dan wel of hierin de weerspiegeling van de kwartaaleischen moet worden gevonden. In ieder geval echter zijn beleggingsfondsen hierdoor niet noemenswaardig beïnvloed. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 103¾, 103¼/16, 103¼/16; 4½ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 92, 91¾, 92¼; 4½ pCt. Ned. Indië: 102¾/32, 112¼/16, 102¾; Sao Paulo 8 pCt. 1921: 99, 99½, 99¾.

Geheel anders was de tendens voor verschillende aandeelenmarkten. De rubberafdeeling is zeer opgewekt geweest, zoowel in verband met de stijgende noteringen voor het ruwe product te Londen als met de verschillende forwardcontracten welke door vele Indische ondernemingen zijn afgesloten. Vooral het door de Rubber Cultuur Maatschappij „Amsterdam“ met de General Rubber Company afgesloten contract heeft opzien gebaard, omdat de „Amsterdam“ hierbij voor een vijftal jaren een zoodanigen prijs voor een deel harer oogsten gegarandeerd krijgt, dat haar onkosten hieruit ten volle zijn gedekt. Men heeft ter beurze hieruit de conclusie getrokken, dat de Amerikaansche consumenten

voorloopig geen periode van lage prijzen meer verwachten en dat zij zelfs geneigd zijn risico's te loopen, mits zij slechts verzekerd kunnen zijn van een goede en regelmatige voorziening in hun behoeften. Toch is de koersstijging, zoowel voor de aandelen der desbetreffende onderneming, als voor die der andere maatschappijen, nog vrij bescheiden gebleven, waaraan de invloed van de overige markten vermoedelijk niet vreemd is geweest. Amsterdam Rubber Cult. Mij.: 198 $\frac{7}{8}$, 206 $\frac{1}{2}$, 211; Indische Rubber Comp.: 269 $\frac{1}{2}$; 270 $\frac{1}{2}$, 271 $\frac{1}{2}$; Java Caoutchouc: 146 $\frac{3}{4}$, 148 $\frac{3}{4}$, 147; Ned. Ind. Rubber en Koffie: 232, 235, 234; Serbadjadi: 218 $\frac{1}{2}$, 219 $\frac{1}{4}$, 222 $\frac{1}{4}$.

In de eerste plaats is een vrij sterke druk van *petroleum-aandelen* uitgegaan. De plotselinge prijsverlaging voor ruwe Pennsylvania olie heeft het koerspeil van aandelen Koninklijke uit den aard der zaak gedrukt. Toch zou de invloed vermoedelijk niet zoo sterk zijn geweest, indien niet aandelen Geconsolideerde onder zeer ruime verkoopen te lijden zouden hebben gehad, waardoor de geheele afdeling zeer ongeanimeerd werd. Tegelijkertijd met de koersdaling van aandelen Geconsolideerde zijn geruchten ter beurze verspreid, volgens welke op deze aandelen slechts een dividend 5 à 9 pCt. over 1924 zal worden uitgekeerd. Later is echter in het licht gesteld, dat van het bepalen van dividend op dit oogenblik nog geen sprake kan zijn, omdat eerst dient te worden afgewacht, wat de Astra Romana zal uitkeeren. In verband hiermede is een krachtig herstel ingetreden, waardoor het geleden verlies echter lang niet kon worden ingehaald. In overeenstemming met de veranderde opvattingen hebben ook aandelen Koninklijke een lichte verbetering kunnen aantonen. Dordtsche Petroleum Mij.: 354 $\frac{1}{2}$, 348, 345 $\frac{1}{2}$; Geconsolideerde Petroleum: 180, 157 $\frac{1}{4}$, 164; Koninklijke Ned. Petroleum: 376 $\frac{3}{8}$, 367 $\frac{1}{4}$, 371 $\frac{3}{8}$.

De *tabaksmarkt* was gedurende het grootste deel der berichtweek eveneens lusteloos. De gunstige resultaten, op de derde inschrijving voor Sumatratabak behaald, hebben aanvankelijk geen enkele uitwerking gehad. Daarna is echter een keer in de markt op te merken geweest. Onder den invloed van de verkoopprijzen, alsmede van de goede taxaties voor de vierde voorjaarsinschrijving heeft zich op het verlaagde peil eenige kooplust ontwikkeld, waardoor de hoofdsorten aanmerkelijk in koers konden verbeteren. Tevoren hadden de Javasorten reeds de vruchten geplukt van de belangstelling, welke in de laatste weken voor het product dezer maatschappijen bestaat. Arendsburg: 390, 387, 386 $\frac{1}{2}$; Deli Batavia: 343, 340, 348; Deli Mij.: 359 $\frac{1}{4}$, 363 $\frac{1}{2}$, 373; Ngoepit: 240 (ex div.), 245, 239 $\frac{1}{2}$; Sencmbah: 380 $\frac{1}{2}$, 383, 389 $\frac{1}{2}$.

Suikeraandelen hebben weinig verandering te aanschouwen gegeven. Noch de Cubanoteeringen, noch de verkoopen van de V.J.S.P. of de mededeelingen van de tweedehands suikermarkt hebben aanleiding tot ingrijpen gegeven, hetzij in de eene, hetzij in de andere richting. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 167 $\frac{1}{2}$, 163 $\frac{1}{4}$, 165 $\frac{1}{2}$; Handels Verg. Amsterdam: 495, 488 $\frac{1}{4}$, 489; Javasche Cultuur Mij.: 363, 358, 360 $\frac{1}{4}$; Ned. Ind. Suiker Unie: 243, 241, 239 $\frac{1}{2}$; Poerwerdjo: 128, 126, 127.

Schoopvaart-aandelen zijn eveneens nagenoeg verlaten gebleven. Toch vielen hier wel koersverschillen op te merken, welke dan gewoonlijk hebben bestaan in koersverlagingen. Het uitblijven van een markante verbetering op de vrachtenmarkt heeft velen bezitters aanleiding gegeven zich van hun aandelen te ontdoen, hetgeen echter niet anders kon plaats hebben dan tot reagerende koersen. Holland Amerika Lijn: 62 $\frac{1}{2}$, 61 $\frac{1}{2}$, 61; Java China Japan Lijn: 105, 104, 102; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 69 $\frac{1}{2}$, 70 $\frac{1}{2}$, 67; Stoomvaart Mij. Nederland: 154, 153, 154 $\frac{1}{2}$.

Binnenlandsche industriele aandelen waren stil, doch vrij vast. Een uitzondering hebben aandelen Jurgens gevormd; welke nogal aanbod te doorstaan hebben gehad. Aandelen in kunstzijdefabrieken waren vast, voornamelijk die der Nederlandsche Kunstzijdefabriek, in verband met geruchten omtrent een nieuwe emissie. Centrale Suiker Mij.: 118 $\frac{1}{2}$, 107 (ex div.), 106; Hollandia Melkproducten: 125, 127 $\frac{1}{2}$, 130 $\frac{1}{2}$; Hollandsche Kunstzijde Industrie: 158, 158 $\frac{1}{2}$, 156 $\frac{1}{2}$; Jurgens: 81 $\frac{1}{2}$, 83 $\frac{1}{2}$, 82 $\frac{1}{4}$; Ned. Gist- en Spiritusfabriek: 372, 350, 362 $\frac{1}{2}$; Ned. Kunstzijde fabriek: 358 $\frac{1}{2}$, 370, 372; Philips Gloeilampenfabriek: 346 $\frac{1}{4}$, 347 $\frac{1}{4}$, 343 $\frac{1}{4}$; R'dam Droogdok Mij.: 170 $\frac{1}{2}$, 173 $\frac{3}{4}$, 171 $\frac{3}{4}$; Vereenigde Blikfabrieken: 96 $\frac{1}{4}$, 100, 99.

Bankaandelen waren weinig veranderd, doch vast. Amsterdamsche Bank: 138, 137 $\frac{1}{4}$, 138 $\frac{1}{4}$; Incasso Bank: 105 $\frac{3}{4}$, 106; Koloniale Bank: 188 $\frac{1}{2}$, 189 $\frac{1}{4}$, 187 $\frac{1}{2}$; Ned.-Ind. H. Bank: 144, 143 $\frac{1}{2}$, 142 $\frac{1}{4}$; Ned. Handel Mij.: 128, 127 $\frac{1}{2}$, 126 $\frac{1}{4}$, 127 $\frac{1}{2}$; R'damsche Bankverg.: 68 $\frac{1}{2}$, 71 $\frac{1}{4}$, 70 $\frac{1}{4}$; Twentsche Bank: 119, 118.

De *mijnmarkt* trok niet veel belangstelling, terwijl het koerspeil lichtelijk afbrokkelde. Billiton Mij., 1ste Rubr.: 470, 469; Redjang Leborg: 243, 238, 244.

De *Amerikaansche markt* was flauw, in overeenstemming met Wallstreet: American Water Works: 232; Anaconda Copper: 77 $\frac{1}{2}$, 78 $\frac{1}{16}$, 76; Studebaker: 1075, 1060, 1065; United States Steel Corp.: 119 $\frac{1}{2}$, 120 $\frac{1}{2}$, 117 $\frac{1}{4}$; Atchison Topeka: 119 $\frac{1}{2}$, 119; Erie: 29 $\frac{1}{2}$, 30 $\frac{1}{4}$, 29 $\frac{1}{4}$; St. Louis & San Francisco: 69, 67 $\frac{1}{2}$, 67 $\frac{1}{4}$; Union Pacific: 143 $\frac{3}{8}$, 141 $\frac{1}{4}$, 142 $\frac{3}{8}$; Wabash Rv.: 24 $\frac{1}{2}$, 23 $\frac{13}{32}$, 22 $\frac{3}{8}$.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 31 Maart 1925.

Toen ons vorige weekbericht geschreven werd, had de graanmarkt vooral voor broodgraan zich juist hersteld van een sterken prijsval, die op 17 Maart had plaats gevonden. De sterke prijsverlaging, die sedert het begin der maand was ingetreden en op den zoeveren genoemden datum haar grootste afmetingen verkreeg, had een toename van de vraag der invoerlanden teweeg geroepen. Het prijsherstel deed echter spoedig den kooplust weder verminderen. De groote hoeveelheden tarwe, die naar Europeesche havens onderweg zijn en waaruit geruimen tijd aanzienlijke aanvoeren te verwachten zijn, hebben in Europa alle vrees voor onvoldoende aanbod doen verdwijnen en zelfs wordt veelal getwijfeld of al die tarwe wel zonder bezwaar kan worden opgenomen. Daarbij staat in alle Europeesche landen het nieuwe wintergraan er goed voor. Een uitzondering vormt slechts Rusland, ofschoon ook daar regen en sneeuw onlangs eenige verbetering hebben gebracht. Voor het restant van het oude seizoen blijft de voorraad broodgraan in Rusland echter zeer onvoldoende en ook deze week werden de Russische inkooplen voortgezet. Zij bestaan den laatste tijd vooral uit rogge. Niet slechts van de in Nederlandsche en Duitsche havens aanwezige voorraden Amerikaansche rogge, doch ook van de stoomende partijen werd een groot gedeelte naar Rusland en Polen verkocht, terwijl ook in Amerika zelf inkooplen van rogge werden gedaan voor Russische rekening. Vooral rogge was daardoor in het begin der week in Amerika zeer vast, met aanzienlijk hogere prijzen en omvangrijke exportzaken. De berichten over de nieuwe wintertarwe der Vereenigde Staten blijven over het algemeen gunstig, al heet in sommige streken van het Westen en Zuid-Westen de neerslag nog onvoldoende te zijn geweest. Volgens particuliere-ramingen zou bovendien het winterverlies toch abnormaal hoog zijn, ofschoon onlangs de berichten daarover geruststellend waren. Op de Amerikaansche termijnmarkten hecht men blijkbaar aan de iets minder gunstige berichten niet veel waarde, want toen in Europa de prijsstijging van het begin der week weinig indruk bleek te maken, trad allengs weder een prijsdaling in, die op 27 Maart zelfs aanzienlijk was en zich ook tot Argentinië uitbreidde. Zij bracht weder een verbetering der Europeesche vraag met zich. Frankrijk kocht eenige ladingen Britsch-Indische en Platatarwe, in Engeland namen de zaken weder wat toe, vooral in parcels Canadeesche tarwe, nadat in het begin der week de goedkoopere Platatarwe daar meer de aandacht had getrokken. Ook in België en Duitschland werd de belangstelling wat levendiger, doch in Nederland bleef de vraag naar tarwe onbevredigend. De verlevendiging der Engelsche markt was mede het gevolg van kleinere Argentijnsche verschepingen en verminderde tarwe-aanvoeren in de Argentijnsche havens, alsook van de nu reeds twee weken zeer kleine verschepingen uit Britsch-Indië, waar in sommige belangrijke productiegebieden bij voortdurend geklaagd wordt over onvoldoende regenval. Australië heeft ook deze week weder zeer veel tarwe verscheept, doch daar ook uit Noord-Amerika de hoeveelheid veel kleiner was dan in vorige weken, waren de totale wereldverschepingen eindelijk weder eens van matigen omvang, zoodat mede door grotere aankomsten in de Europeesche havens de stoomende voorraad eenige vermindering onderging. Op 28 Maart waren de termijnmarkten in Noord- en Zuid-Amerika niet flauwer en Buenos Aires sloot zelfs aanmerkelijk hooger. De volgende markttag, 30 Maart, bracht echter weder uiterst flauwe markten. Te Chicago en Winnipeg viel de tarweprijs weder even sterk als op de flauwste dagen der aan die markten zoo emotievolle weken sedert begin Februari was voorgekomen. Chicago sloot nog aanzienlijk lager dan op 17 Maart, toen tot nog toe de laagste prijzen waren bereikt sedert de hausse-periode van den winter. Veel minder dan de Mei-termijn daalde Juli-tarwe en blijkbaar is het dus nog steeds het sterke aanbod van oude tarwe, dat bij den goeden stand van den nieuwen oogst wordt teweeggebracht door het streven, om vóór het binnenhalen van den nieuwen

Nooteringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Mei	Mais Mei	Lijnzaad Mei
28 Mrt.'25	157¼	110¼	44	15,50	9,45	21,70
21 „ '25	168½	116½	45¼	15,65	9,40	22,60
28 Mrt.'24	100¾	75¼	44¼	10,35 ¹⁾	7,90	18,55 ¹⁾
28 Mrt.'23	119¼	74	44¾	11,54 ¹⁾	8,80 ¹⁾	20,72 ¹⁾
28 Mrt.'22	132¾	58¼	36¼	12,90 ¹⁾	8,25	19,80 ¹⁾
20 Juli '14	82	56¾	36¼	9,40	5,38	13,70

¹⁾ Per April.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	30 Maart 1925	23 Maart 1925	31 Maart 1924
Tarwe*	18,—	18,—	11,75
Rogge (No. 2 Western) ..	14,55	14,—	9,75
Mais (La Plata)	229,—	225,—	229,—
Gerst (48 lb. malting) ...	246,—	247,—	209,—
Haver (38 lb. white clipp.) ¹⁾	11,80 ⁴⁾	11,50 ⁴⁾	9,75 ⁴⁾
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ¹⁾	13,—	12,50	14,25
Lijnzaad (La Plata) ³⁾	470,—	485,—	390,—

¹⁾ per 100 KG. ²⁾ per 2000 KG. ³⁾ per 1960 KG.
*No. 2 Hard/Red Winter Wheat. ⁴⁾ Canada No. 3.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	22/28 Maart 1925	Sedert 1 Jan. 1925	Overeenk. tijdvak 1924	22/28 Maart 1925	Sedert 1 Jan. 1925	Overeenk. tijdvak 1924	1925	1924
Tarwe	11.070	180.415	203.816	—	5.655	11.513	186.070	215.329
Rogge	768	18.842	143.011	—	—	3.325	18.842	146.336
Boekweit	—	9.288	6.575	—	—	—	9.288	6.575
Mais	11.416	185.885	157.503	2.710	23.914	20.291	209.799	177.794
Gerst	1.833	35.637	81.985	—	1.785	12.672	37.422	94.657
Haver	1.377	22.662	59.926	—	150	—	22.812	59.926
Lijnzaad	1.065	43.490	57.302	—	10.268	28.042	53.758	85.344
Lijnkoek	7.200	65.236	43.243	—	—	700	65.236	43.943
Tarwemeel	1.565	25.708	54.873	54	4.564	2.409	30.272	57.282
Andere meelsoorten	519	2.685	2.181	—	—	—	2.685	2.181

oogst de oude voorraden op te ruimen. In vergelijking met een week tevoren stond Mei-tarwe te Chicago op 30 Maart 23¼ dollarcent per 60 lbs. lager en Juli 12½ cent. Het verschil tusschen beide termijnen is nu ingekrompen tot 10 cent, nadat het in het begin van Maart nog 26 cent had bedragen. Te Winnipeg bedraagt de prijsdaling van 23 tot 30 Maart voor Mei 22¾ en voor Juli, welke termijn te Winnipeg eveneens op oude tarwe is gebaseerd, omdat de nieuwe Canadeesche tarwe veel later wordt geoogst dan de winter-tarwe der Vereenigde Staten, 19¼ dollarcent per 60 lbs. De prijsverlaging voor tarwe aan de Noord-Amerikaansche termijnmarkten sedert de eerste dagen van Maart beloopt nu ongeveer 25 pCt. Ook Argentinië was op 30 Maart flauw en de tarweprijs daalde op dien dag aan de termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario ongeveer 50 centavos per 100 KG. Tegenover den 23sten bedroeg de verlaging 60 à 75 centavos.

Rogge heeft aan de prijsverlaging der laatste dagen sterk meegedaan, ondanks de Russische vraag, die ook de laatste dagen nog voortduurde. Ze was echter niet groot genoeg, om de markt langer dan enkele dagen te steunen. Ook de Deutsche kooplust was daartoe niet in staat, ofschoon Duitschland toch voortdurend rogge bleef koopen en in de Deutsche havens zoowel van tarwe als van rogge de voorraden zeer gering zijn. In de enkele dagen van 25 tot 30 Maart is rogge te Chicago ongeveer 15 dollarcent per 56 lbs. of ongeveer 12½ pCt. gedaald en sedert 23 Maart bedraagt de prijsverlaging circa 13 cent per 56 lbs. Chicago sloot op 30 Maart weder ongeveer op dezelfde prijzen als op den 17den, den vorigen zeer flauwen dag. De roggevoorraad in de Vereenigde Staten blijft van respectabelen omvang.

Voor mais was deze week de stemming algemeen vrij goed, vooral door kleine verschepingen en den geringen omvang van de hoeveelheden, die naar Europeesche havens onderweg zijn. In Engeland was de vraag voor spoedige mais minder goed dan in de vorige week en de groote voorraden ondergaan daar slechts langzaam eenige vermindering. Beter vraag in Ierland en de zeer geringe Argentijnsche verschepingen der laatste weken hebben de markt echter gesteund, evenals de bevredigende vraag naar spoedige mais aan sommige vastelandsche markten. Zoo werden twee stoomende ladingen Zuid-Afrikaansche mais in den loop der week naar Nederland verkocht. Daar zijn de voorraden van andere dan Platamaïs beperkt. Van Oost-Europa is weinig naar Nederland onderweg en ook nieuwe aanvoeren van eenige beteekenis van Platamaïs worden daar niet verwacht. Van de voorraden dier maïssoort wordt geregeld verkocht en nu en dan doet Nederland inkoop van Platamaïs uit de Antwerpsche voorraden. Uit Bulgarije wordt geen mais meer aangeboden en van Roemenië en Rusland waren deze week de verschepingen klein. Aanvankelijk was daarbij Roemeensche en Zuid-Slavische mais op aflading in Maart en April wat duurder. Zaken werden nog vrij geregeld gedaan naar Denemarken en ook Neder-

land betaalde in het begin der week de hoogere prijzen, gedeeltelijk in verband met de minder gunstige berichten over den nieuwen Argentijnschen oogst, terwijl uit Zuid-Afrika klachten kwamen over te grooten regenval. Door deze laatste omstandigheden was de markt in Engeland beter voor mais op zomermaanden, ondanks de flauwe houding van Chicago. Wegens de prijsverhouding tusschen mais en haver als veevoeder op de boerderij toe te nemen, en de mais meer dan anders ter markt te worden gebracht. De vraag is echter voor dat aanbod onvoldende en van 23 tot 30 Maart daalde te Chicago de maïsprijs 5½ à 6 dollarcent per 56 lbs. Volgens particuliere ramingen zou het Argentijnsche uitvoersurplus aan mais dit jaar ongeveer 18½ miljoen quarters bedragen, terwijl in dit seizoen sedert 1 Mei reeds 20,3 miljoen quarters zijn uitgevoerd. Toch werd tegen het laatst der week de maïsmarkt in Argentinië lager en de verhooging van het begin der week ging weder verloren. Op 30 Maart stond de Mei-termijn van de termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario weder ongeveer even hoog als op den 23sten, terwijl Juni 10 à 20 centavos per 100 KG. was gedaald. De prijzen die door verschepers voor Platamaïs van den nieuwen oogst worden gevraagd, zijn echter nog altijd aanzienlijk hooger dan de in Europa daarvoor geldende en aan de Engelsche markt had dat ten gevolge, dat men tot onveranderde prijzen nieuwe Platatarwe bleef verhandelen. Uit Zuid-Afrika hebben de klachten over regen opgehouden en er is nu weer sprake van een record-oogst. Roemenië is ten slotte ook weder goedkoop met mais aan de markt, vooral op iets meer verwijderde aflading. Behalve in Engeland en Nederland was ook in Duitschland de maïsmarkt iets beter, doch over het algemeen blijft daar de vraag onbevredigend.

In gerst was de omzet deze week wat grooter door vaste markten in Noord-Amerika en betere vraag in Engeland, Nederland en in mindere mate ook Duitschland. Nederland deed meer zaken in Noord-Amerikaansche soorten en ook uit de Antwerpsche voorraden Donaugerst werd weder het een en ander verkocht, vooral naar Nederland. Haver wekte eveneens iets meer belangstelling. In Engeland was bij overigens niet groote zaken de omzet iets grooter en in Duitschland veroorzaakten de geslonken voorraden eenigen kooplust.

SUIKER.

De stemming op de verschillende suikermarkten was deze week prijshoudend.

In Amerika bleven geruchten omtrent de mogelijkheid van eene staking op enkele Cubaansche spoorwegen niet geheel zonder effect op speculanten. Zaken bleven echter beperkt en prijzen in New York zoowel voor Spot Centrifugals alsook op de termijnmarkt waren aan slechts geringe fluctuaties onderhevig, hetgeen uit ondervolgende cijfers blijkt:

	Sp. C.	Mrt./ Mei/ Juli/ Sept/	Mei/ Juli/ Sept/ Dec.
Slot voorafgaande week	4.74	3.—	3.04 3.19 3.34
Opening verslagweek	4.74	3.06	3.06 3.21 3.34
Slot verslagweek	4.68	2.97	3.12 3.27 3.35

De ontvangsten in de Atl. havens der V. S. bedroegen deze week 92.000 tons, de versmeltingen 84.000 tons (tegen 78.000 tons in 1924) en de voorraden 118.000 tons.

Voor prompte Cuba-suiker, waarin slechts weinig werd afgedaan, bewoog zich de prijs tusschen 2,94 d.c. en 3 d.c. c. & fr. New York, terwijl Engeland verschillende ladingen Cuba- en Domingo-suiker kocht tot prijzen dalende van Sh. 14/6½ tot Sh. 14/3 cif.

De Cuba-statistiek is als volgt:

	1925	1924	1923
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten 21 Maart. '25	199.892	191.253	203.791
Tot. sedert 1 Dec. '24-21 Mrt. '25	2.173.786	1.935.134	1.959.835
Aantal werkende fabrieken	183	176	177
Weekexport 21 Mrt. 1925	135.084	128.694	141.845
Totaal 1 Jan.-21 Mrt. '25	1.395.385	1.320.214	1.361.060
Totaal voorraad op 21 Mrt. '25	778.401	614.920	599.609

De zichtbare voorraden zijn volgens C. Czarnikow:

	1925	1924	1923
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1 Febr. '25	843.000	890.000	960.000
Tsjechoslowakije 1 Mrt. '25	591.000	454.000	353.000
Frankrijk 1 Mrt. '25	453.000	196.000	164.000
Nederland 1 Febr. '25	188.000	128.000	206.000
België 1 Mrt. '25	204.000	84.000	79.000
Engeland 1 Mrt. '25	145.000	188.000	266.000
Totaal (Europa)	2.424.000	1.940.000	2.028.000
V.S. Atlant. havens 25 Mrt. '25	118.000	195.000	209.000
Cuba alle havens 21 Mrt. '25	778.000	615.000	600.000
„ binnenl. 7 Mrt. '25	241.000	337.000	272.000
Totaal	3.561.000	3.087.000	3.109.000

In Engeland verlaagden raffinadeurs hunne prijzen deze week met 6 d. en Sh. 1/- naar gelang der kwaliteit.

Op Java werd wat meer belangstelling getoond voor Superieur Mei en Juni levering uit den nieuwen oogst; waarvoor prijzen tusschen f 12¼ en f 12 werden betaald. Latere levering, werd tot f 11½ herverkocht. Ready Superieure suiker ging tot f 13½ oplopend tot f 14 in andere handen over, waarna vraag bleef bestaan tot f 14½.

Hier te lande opende de markt prijshoudend en werd f 21¼ voor Mei en Augustus en f 21¼ voor October/December vergeefs geboden. In den loop der week brokelden prijzen af en bestond aan het slot voor genoemden termijn respectievelijk aanbod tot f 21 en f 20½. De omzet bedroeg deze week ongeveer 4000 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Maart	Londen			New York 96 pCt. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Mei/Juni	Cuba's 96 pCt. c.i.f. Maart/April	
	kristal-suiker basis 99°	Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
30 Mrt '25	f 21 1/8	37/-	17/-	14/6	4,65
23 „ '25	„ 21 1/16	37/6	17/-	14/6	4,74
30 Mrt '24	„ 28 3/4	64/-	24/3	26/3	6,65
30 Mrt '23	„ 35,-	65/9	26/-	27/6	7,28
4 Juli '14	„ 11 13/32	18/-	—	—	3,26
	„ basis 99°	—	—	—	—
	„ 1) 14 13/32	—	—	—	—

1) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en kristalsuiker 99° is aan te nemen op f 3,- per 100 KG.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 25 Maart 1925.

De voornaamste gebeurtenis in de Amerikaansche katoenmarkt gedurende de afgelopen week was de publicatie van het „Ginners Report” op j.l. Vrijdag, dat een totaal-oogst aangaf van 13.631.000 balen. Dit getal is kleiner dan sommigen wel verwacht hadden en op dien dag bedroeg de stijging 12 punten. Deze hausse kon zich echter niet handhaven, zoodat katoenprijzen aan het eind van de week weer iets flauwer waren. Egyptische katoen blijft sterk fluctueeren. In het begin van de week daalden prijzen plotseling bijna een penny per pond; den volgenden dag trad

echter reeds weer een reactie in, waaruit men wel zou zeggen, dat prijzen sterk onder den invloed van verkoopers staan.

Verkoopen van Amerikaansche garens zijn deze week teleurstellend geweest en de verwachtingen van een algemeene verbetering zijn niet in vervulling gegaan. Doubleurs van 40er (e.d. nummers) zijn echter nog goed bezet en het is niet gemakkelijk prijsconcessies te verkrijgen. In bundelgaren is voornamelijk wat gedaan in 60er voor Madras, terwijl in cops over het algemeen slechts weinig omgaat. De verkoop van Egyptische garens wordt door de hooge prijzen van het ruwe materiaal tegengehouden, ofschoon Spinners over het algemeen met de verkoopen van de afgelopen week wel tevreden zijn. Er worden geregeld orders geboekt, hoewel de hoeveelheden slechts gering zijn. De dagelijksche prijsfluctuaties in het ruwe materiaal worden niet steeds geheel gevolgd, vooral niet als spinners zich reeds voldoende gedekt hebben.

De doekmarkt blijft vast en er is deze week voornamelijk voor India wat gedaan in dhooties en de lichtere gedrukte en gebleekte soorten, doch over het algemeen is de verwachte opleving nog steeds niet gekomen, hoewel de vraag van India wel is toegenomen. Het blijft thans een strijd tusschen fabrikanten enerzijds, die reeds alle mogelijke concessies gedaan hebben en niet verder kunnen gaan en anderzijds de overzeesche koopers, die misschien overvoorzichtig, gaarne willen koopen zonder hunne limites te verhoogen. China is nog niet van betekenis. Van Zuid-Amerika en de Straits, die tot nu toe de beste markten zijn geweest, komt nog een geregelde vraag binnen, terwijl de positie van Lancashire over het algemeen gelijk blijft, hoewel o.i. de toestand voor fabrikanten geleidelijk wel wat gunstiger wordt. Het is nog buitengewoon moeilijk om de Egyptische styles te verkoopen, hoewel hier en daar wel enkele orders voor fancylooms zijn geboekt.

18 Mrt. 25 Mrt. Oost. koersen. 17 Mrt. 24 Mrt.

Liverpoolnoteeringen.	T.T. op Br. Indië 1/5 1/8 1/5 1/8
F.G.F. Sakellaridis 38,95 37,25	T.T. op Hongkong 2/3 2/3
G.F. No. 1 Oomra 10,90 10,65	T.T. op Shanghai 3/0 3/0

Noteering voor Loco-Katoen. (Middling Uplands.)

	27 Maart 1925	20 Maart 1925	13 Maart 1925	27 Maart 1924	27 Maart 1923
New York voor Middling ...	25,20 c	25,95 c	25,50 c	26,80 c	29,35 c
New Orleans voor Middling	25,10 c	25,75 c	25,45 c	27,13 c	29,— c
Liverpool voor Middling ...	13,88 d	14,08 d	14,04 d	16,55 d*	15,18 d*

*) Voor fully middling ouden Standaard.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '24 tot 20 Maart '25	Overeenkomstige periode	
		1923-'24	1922-'23
Ontvangsten Gulf-Havens.	8477	6023	5233
„ Atlant. Havens	2210	1458	1212
Uitvoer naar Gr. Brittannië	3648	2623	2269
„ „ 't Vasteland etc.	781	501	463
„ „ Japan			

Voorraden. (In duizendtallen balen).

	20 Maart '25	Overeenkomstig tijdstip	
		1924	1923
Amerik. havens	1070	650	663
Binnenland	891	652	766
New York	200	154	55
New Orleans	285	137	169
Liverpool	757	424	451

KOFFIE.

De laatste acht dagen brachten nog geen verbetering in de stemming voor het artikel. In den aanvang liepen de prijzen van de kost-vrachtaanbiedingen van Brazilië dagelijks iets terug, zonder dat dit tot zaken van eenige betekenis aanleiding gaf. Integendeel maakte de lichte drang tot verkoopen, die Brazilië daarmede toonde, de koopers eigenlijk nog schuwer en het gevolg was, dat zij zich nog meer terugtrokken. Onder den invloed van een en ander zakten de termijnmarkten ook langzaam doch regelmatig iets in, waarop in de laatste dagen een klein herstel volgde.

De kost-vrachtprijzen van Santos Koffie op prompte ver-

scheping zijn op het oogenblik voor goed beschreven Superior ongeveer 112/- à 114/- per cwt. en voor dito Prime 116/- à 118/-.

Indië toonde zich ook wat gemakkelijker en in Robusta op prompte verschepping kwamen enkele kleine zaken tot stand. Mandheling Robusta telquel, April verschepping, werd tot 56½ ct. per ¼ KG. cif uitgeleverd gewicht ten slotte gedaan, doch Palembang Robusta telquel, prompte verschepping, waarvoor prijzen gevraagd werden van 53½ à 45 ct. cif, vond, voor zoover bekend, geen koopers.

Van de Centraal-Amerikaansche soorten toonen de houders in de productielanden zich niet tot concessies van beteekeenis bereid. Dit is begrijpelijk, want volgens hier ontvangen berichten zouden Guatemala, San Salvador en Haiti het grootste gedeelte van den oogst reeds hebben verscheept en zouden alleen in Nicaragua en in Venezuela nog vrij groote hoeveelheden ten verkoop beschikbaar zijn. Is dus aan den eenen kant, alles bijeengenomen, van die zijde geen overwegend aanbod te verwachten, zoo werkt daartegenover het feit, dat de vroeger op aflading verkochte partijen op het oogenblik in vrij groote hoeveelheid in Europa en in Noord-Amerika binnenkomen, toch drukkend op de loco-prijzen van deze soorten. Het gevolg hiervan is, dat deze koffië's op de verbruiksmarkten thans, de zoo-veel betere kwaliteit in aanmerking genomen, feitelijk gelijk en soms zelfs lager staan dan de duurste Santos-soorten.

Ook van de goedkoopere Koffië's als Rio, ordinaire Santos, Novo Redondo en Afrika, was in den laatsten tijd nogal vrij veel aanbod tot lagere prijs, dan daarvoor kort geleden werd gevraagd.

De termijnnoteringen aan de ochtend-call waren te:

Rotterdam (Santos-contract) basis Good - Amsterd. (Gemengd contract) basis Santos Good

	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
31 Mrt. 58	55¼	51¼	49¼	—	53⅞	49¼	47¼	—
24 " 59⅞	57¼	53⅞	51¼	57⅞	55¼	51	49¼	—
17 " 60⅞	57¼	53⅞	51¼	58⅞	56	50⅞	49¼	—
10 " 60⅞	57¼	53¼	52⅞	58⅞	56	51⅞	50	—

De slot-noteringen te New York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
30 Maart	\$ —	\$ 18,55	\$ 16,82	\$ 16,07
23 "	" 20,53	" 19,34	" 17,32	" 16,72
16 "	" 20,20	" 19,20	" 17,12	" 16,56
9 "	" 21,03	" 19,80	" 17,74	" 17,15

De loco-noteringen bleven onveranderd 75 ct. voor Superior Santos en 62 ct. voor Robusta.

Rotterdam, 31 Maart 1925.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederehandel te Rotterdam.)

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgeloo- pen week	Sedert 1 Juli	Afgeloo- pen week	Sedert 1 Juli
28 Mrt. 1925	20.000	2.795.000	183.000	7.669.000
28 Mrt. 1924	74.000	2.824.000	211.000	7.679.000

Noteringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4)	
30 Mrt. 1925	207.000	36.975	2.035.000	40.000	5½
23 " 1925	218.000	38.275	1.971.000	40.500	5½ ¹ / ₃₂
16 " 1925	234.000	38.125	1.892.000	41.000	5½ ¹ / ₁₆
30 Mrt. 1924	182.000	25.875	772.000	28.000	6 ⁹ / ₃₂

) In Reis.

KOFFIE IN 1924.

(Uit het Jaarverslag van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Rotterdam).

De zichtbare wereldvoorraad bedroeg op 31 December (volgens de statistiek van de heeren G. Duuring & Zoon): (Zie Tabel I onder aan deze pag.)

Uit dezelfde statistiek blijkt, dat de afleveringen aan de hoofdmakten van Europa en de Vereenigde Staten van Amerika hebben bedragen:

Jaren.	Europa. Balen.	Vereenigde Staten van Amerika. Balen.	Te zamen. Balen.
1924	9.981.000	10.709.000	20.690.000
1923	9.240.000	10.585.000	19.825.000
1922	8.238.000	9.654.000	17.892.000
1921	8.094.000	9.958.000	18.052.000
1920	5.213.000	9.167.000	14.380.000

¶ Kon in het vorige jaarverslag bij de vermelding van den wereldvoorraad er op gewezen worden, dat deze op 31 December 1923 niet minder dan bijna 3½ miljoen balen kleiner was dan een jaar te voren, ditmaal valt op te merken, dat 1924 sluit met een voorraad van ruim 900.000 balen meer dan verleden jaar, waartegenover echter staat, dat ook de afleveringen in Europa en in de Vereenigde Staten van Amerika te zamen, die in 1923 reeds het ongekend hooge cijfer hadden bereikt van 19.825.000 balen, dit jaar nog 865.000 balen groter waren.

De maandeijfers, gepubliceerd door de makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff en Witkamp, Leonard Jacobson & Zonen en G. Bijdendijk, gaven voor Nederland de volgende getallen:

Invoeren in Nederland.

Herkomst.	Van 1 Januari tot 31 Dec.		
	1924 Balen.	1923 Balen.	1922 Balen.
Nederlandsch Oost-Indië ..	433.400	161.900	257.800
Brazilië	1.264.300	949.400	1.089.100
Centr. Amerika en W.-Indië	646.300	384.300	543.700
Afrika	52.300	15.800	35.000
Verschillende landen	145.000	191.600	109.000
Te zamen	2.541.300	1.703.000	2.034.600

Tabel I

	Op 31 December				
	1924 Balen.	1923 Balen.	1922 Balen.	1921 Balen.	1920 Balen.
Voorraad Europa	1.594.000	1.429.000	2.254.000	1.749.000	2.068.000
Naar { stoomend van Brazilië	438.000	723.000	564.000	611.000	520.000
Europa { " " Oost-Indië	66.000	76.000	21.000	39.000	—
" " Vereen. Staten van Amerika	—	—	—	—	—
Te zamen	2.098.000	2.228.000	2.839.000	2.399.000	2.588.000
Voorraad Vereenigde Staten	629.000	712.000	967.000	1.668.000	1.601.000
Naar { stoomend van Brazilië	417.000	637.000	418.000	388.000	841.000
Ver. Staten { " " Oost-Indië	?	?	?	?	?
Te zamen	1.046.000	1.349.000	1.385.000	2.056.000	2.442.000
Voorraad Europa	2.098.000	2.228.000	2.839.000	2.399.000	2.588.000
" Vereenigde Staten	1.046.000	1.349.000	1.385.000	2.056.000	2.442.000
" in Rio	379.000	318.000	1.463.000	1.825.000	521.000
" Santos	1.831.000	531.000	2.271.000	3.077.000	3.180.000
" Bahia	30.000	41.000	22.000	46.000	34.000
Te zamen	5.384.000	4.467.000	7.980.000	9.403.000	8.765.000
Op 1 December	5.631.000	4.872.000	8.257.000	9.112.000	8.449.000
" 1 Juli	5.071.000	5.340.000	8.639.000	8.700.000	6.750.000

Afeveringen uit Nederland.

	Van 1 Januari tot 31 Dec.		
	1924 Baln.	1923 Baln.	1922 Baln.
Alle soorten	2.493.900	1.916.400	2.011.700
Voorraad in Nederland.			
Herkomst.	Op 31 December.		
	1924 Baln.	1923 Baln.	1922 Baln.
Nederlandsch Oost-Indië..	78.900	35.900	99.300
Brazilië	98.100	92.100	146.800
Centr. Amerika en W.-Indië	46.200	55.700	148.300
Afrika	8.700	500	3.000
Verskillende landen	5.300	6.200	6.200
Te zamen	237.200	190.300	403.600

Over het algemeen kan van het jaar 1924 gezegd worden, dat het voor den koffiehandel bepaald gunstig is geweest. Ten eerste waren, zooals uit de hierboven aangehaalde cijfers blijkt, zowel de invoeren als de afleveringen in Nederland ditmaal buitengewoon groot. Wanneer men de cijfers van Nederland vergelijkt met die van Europa en van de Vereenigde Staten van Amerika te zamen, dan blijkt, dat het aandeel van ons land in het totaal-cijfer zeer belangrijk is geweest, namelijk:

	Europa en Ver. Staten v. Amerika Baln.	Nederland Baln.	Aandeel van Nederland in het geheel
Invoeren	20.772.000	2.541.300	12,2 %
Afleveringen	20.690.000	2.493.900	12,- %

De invoer in Nederland in 1924 van ruim 2.541.000 balen is de grootste geweest van Europa, dat in zijn verschillende havens bijeen 10.146.000 balen aanvoerde. De invoer van Nederland alleen bedroeg dus ruim een vierde gedeelte van dien in geheel Europa. Weliswaar moet feitelijk een gedeelte van onzen invoer tot het transitoverkeer worden gerekend, doch ten gevolge van den economischen toestand in Duitschland was de aanvoer voor dit land over ons land dit jaar, hoewel grooter dan in 1923, toch altijd nog veel kleiner dan vroeger het geval is geweest. Bovendien moet niet uit het oog worden verloren, dat ook de aanvoeren in sommige andere Europeesche havens voor een gedeelte als transitoverkeer zijn te beschouwen.

Naast de belangrijke toeneming van de invoeren en afleveringen, die hoofdzakelijk het gevolg was van vermeerdering van den uitvoer, is de tweede aanleiding om 1924 gunstig te noemen gelegen in het feit, dat de prijzen tot ongeveer het midden van November bijna onafgebroken stijgende zijn geweest, hetgeen voor den handel natuurlijk een belangrijk voordeel was.

Ten slotte mag niet onvermeld blijven dat, evenals in vorige jaren, doch ditmaal in nog grootere mate, belangrijke hoeveelheden voor Nederlandsche rekening rechtstreeks van de productielanden (in hoofdzaak van Brazilië en Nederlandsch-Indië) naar verschillende vreemde havens zijn verscheept.

De loop der prijzen was voor de officieel aan de markt genoteerde soorten in 1924 alhier als volgt:

loco Superior Santos 43, 60, 58, 76, 72, 75 ct. per ½ KG.

„ Robusta 41½, 51, 46, 65, 62, 64, „ „ „ „ „

Zooals uit bovenstaande cijfers blijkt, zijn de prijzen in 1924 zeer belangrijk gestegen en hebben zij ten slotte een stand bereikt, hooger dan in de afgelopen negentig jaren (met uitzondering van een kort tijdperk tijdens den oorlog in 1916) ooit het geval is geweest. Het merkwaardige van deze rijzing is, dat zij, met uitzondering van de maatregelen der Braziliaansche regering ter bescherming van de belangen harer planters, zoo goed als uitsluitend is toe te schrijven aan de belangrijke toeneming van het wereldverbruik. Door deze toeneming is bij aanvoeren in Europa en de Vereenigde Staten van Amerika van 20.772.000 balen tegen 18.745.000 balen in 1923 de zichtbare wereldvoorraad slechts 900.000 balen gestegen boven dien van verleden jaar, toen hij met 4.467.000 balen abnormaal klein kon worden genoemd.

Feitelijk zijn de prijzen in ons land in verhouding tot die der productielanden zelfs nog te laag geweest, want het geheele jaar door waren de aanbiedingen in de tweede hand hier te lande bijna altijd onder die, welke voor directe aanvoeren moesten worden betaald. De korte inzinking aan

het einde van het jaar, welke hoofdzakelijk van de New Yorksche termijnmarkt uitging en aldaar een oogenblik den vorm aannam van een paniek, werd spoedig gevolgd door een herstel, dat de prijzen nog vóór het einde des jaars wederom bijna terugbracht op het hoogste punt, dat midden November was bereikt.

Wat Braziel-koffie betreft, was het merkwaardig, dat de prijs van Santos-koffie, die in het begin van het jaar slechts 1½ ct. boven dien van Robusta stond, aan het einde van het jaar 11 ct. daarboven genoteerd werd. Deze loop is juist tegenovergesteld aan wat gewoonlijk bij stijgende prijzen geschiedt. Ziet men n.l. meestal, wanneer een artikel duurder wordt, het prijsverschil tusschen de dure en de goedkope soorten kleiner worden ten gevolge van het aantrekken van den prijs van laatstbedoelde kwaliteit, ditmaal liep de Santos veel meer op dan de Robusta, hetgeen uitsluitend het gevolg was van den slechten smaak en het bonte branden van het grootste gedeelte der tot nu toe in dit jaar van Santos verscheepte partijen. Aan de vraag naar werkelijk goede kwaliteiten van deze soort kon dan ook niet anders worden voldaan dan tot in verhouding steeds hooger wordende prijzen. Dit is ook de oorzaak, dat ten slotte loco Santoskoffie op een prijs kwam, die abnormaal hoog was boven de prijzen aan de termijnmarkten, waarvan de Rotterdamsche weliswaar gebaseerd is op het Santos-product, doch waar feitelijk alleen de slecht smakende koffie's tot levering komen.

Van Robusta-koffie steeg de prijs, die in het begin van het jaar voor gewone f. a. q. (fair average quality) ongeveer 41 ct. was, tot 50 à 51 ct., om toen wederom te dalen tot 43 ct. Hierna liep hij op tot 64 ct. om het jaar te sluiten op 62 ct. De prijsloop van gewone Robusta in loco werd hierboven reeds vermeld en die van de ordinaire soorten (hoofdzakelijk Palembang) steeg van 31½ op 42 ct., om na een daling op 35½ ct. verder te stijgen tot 53 à 54 ct. Ook in betere soorten Gewone Bereiding van Sumatra, in de eerste plaats Mandheling, werden groote hoeveelheden gedaan tot prijzen, afwisselend tusschen ongeveer 3 à 6 ct. boven Palembang.

Van Nederlandsch Oost-Indië kwam verder dit jaar wel iets meer aanvoer van fijne soorten dan verleden jaar. West-Indische Bereiding kwam zeer weinig voor. Daarentegen wel nog al wat Bali en Timor, gele en bruine Macassar en Padang. De prijs van eerstgenoemde soort steeg van ongeveer 51 tot ongeveer 78 ct., terwijl die van Timor kwam van ongeveer 60 op ongeveer 85 ct. De prijzen van gele en bruine Macassar en Padang stegen bij zeer beperkt aanbod tot 110 à 115 ct. om in December ongeveer 15 ct. terug te loopen.

Liberia kwam hoofdzakelijk van Suriname. De prijs steeg van 37 à 38 ct. op 45 à 47 ct., daalde toen op 40 à 41 ct. en bereikte in November een stand van 65 à 66 ct.; daarna daalde hij op 60 à 62 ct.

Van de Centraal-Amerikaansche en West-Indische soorten bestonden dit jaar de aanvoeren hoofdzakelijk uit Guatamala, Columbia, Salvador, Venezuela en Costa Rica, terwijl ook van Haiti het een en ander naar hier kwam. De prijzen van de grove, kleurige kwaliteiten stegen van 56 à 58 ct. in het begin van het jaar tot 78 à 80 ct., om daarna te dalen op 65 à 67 ct., ten slotte wederom te stijgen tot 90 à 95 ct. en het jaar te sluiten op 86 à 90 ct.

In het begin van het jaar werd bekend, dat bij de Nederlandsche regering in voorbereiding was een wetsontwerp tot herziening en uitbreiding van de invoerrechten op verschillende artikelen, waarbij ook koffie niet meer vrij van rechten zou worden gelaten. De handel verzette zich hiertegen uit alle macht en gelukkig deelde de Minister van Financiën reeds in Maart in de Tweede Kamer mede, dat voorloopig van het heffen van een invoerrecht op koffie was afgezien. Hiermede was het gevaar afgevend van een maatregel, die aan den handel in het artikel hoogstwaarschijnlijk onherstelbare schade zou hebben toegebracht.

De omzet op de termijnmarkt (Santos-contract) alhier was in 1924 wederom grooter dan in de vorige jaren, n.l. 741.500 balen tegen 587.500 balen in 1923 en 234.250 balen in 1922. De noteringen waren:

	2 Januari 1924:	
per Januari	1924	36 ct.
„ Maart	1924	34 7/8 „
„ Mei	1924	33 7/8 „
„ September	1924	32 3/8 „
„ December	1924	31 1/4 „
	11 Maart 1924:	
per Maart	1924	51 „
„ Mei	1924	51 3/8 „

per September 1924	50 ct.
„ December 1924	49 „
23 Mei 1924:	
per Mei 1924	42 7/8 ct.
„ September 1924	40 3/8 „
„ December 1924	38 3/8 „
„ Maart 1925	37 7/8 „
14 November 1924:	
per December 1924	64 1/2 ct.
„ Maart 1925	63 1/2 „
„ Mei 1925	62 1/8 „
„ September 1925	60 „
8 December 1924:	
per Maart 1925	53 1/2 ct.
„ Mei 1925	52 „
„ September 1925	50 1/8 „
„ December 1925	48 7/8 „
30 December 1924:	
per Maart 1925	60 7/8 ct.
„ Mei 1925	60 3/8 „
„ September 1925	51 3/8 „
„ December 1925	56 1/2 „

Evenals verleden jaar volgt hier een opgaaft van de opbrengst en van de raming der oogsten van Java, Sumatra, Celebes en Bali:

	Gewone soort.	Liberia.	Robusta.	Te zamen.
Opbrengst 1922	Java	20.092 picols	12.261 picols	461.679 picols
	Sumatra	39.083 „	2.568 „	187.005 „
	Celebes en Bali	74.875 „	997 „	4.025 „
	Te zamen	134.050 picols	15.826 „	652.709 picols
Opbrengst 1923	Java	7.629 picols	14.791 picols	606.588 picols
	Sumatra	31.050 „	3.487 „	249.558 „
	Celebes en Bali	107.385 „	1.340 „	9.604 „
	Te zamen	146.064 picols	19.618 picols	865.750 picols

Deze oogst werd voor 1924 geraamd door de heeren Gijselman & Steup en Lidgerwood Ltd. te Batavia op:

	Gewone soort.	Liberia.	Robusta.	Te zamen.
Raming 1924	Java	9.710 picols	11.497 picols	516.732 picols
	Sumatra	30.643 „	3.795 „	321.284 „
	Celebes en Bali	72.531 „	1.275 „	8.635 „
	Te zamen	112.884 picols	16.567 picols	846.651 picols

Te vermelden valt nog, dat vele ondernemingen dit jaar, daartoe verleid door de hooge prijzen, die zij voor haar product konden maken, haar Robusta-oogsten bij voorverkoop hebben van de hand gedaan; in de tweede helft van het jaar werden reeds belangrijke hoeveelheden van den oogst 1925 naar Nederland tot oplopende prijzen verkocht. Voor zoover is na te gaan, was de hoogste prijs voor W. I. B. ongeveer f 63 per picol ongesorteerd, franco afscheephaven in Indië.

Uit Centraal-Amerika en West-Indië werd dit jaar wederom belangrijk meer koffie in ons land aangevoerd dan verleden jaar (646.300 balen tegen 384.300 balen in 1923), terwijl ook groote hoeveelheden voor Nederlandsche rekening rechtstreeks naar andere Europeesche havens zijn verscheept.

Van den nieuwen oogst, die in het begin van 1925 tot verscheeping gaat komen, zijn eveneens reeds flinke contracten naar Nederland afgesloten, aanvankelijk tot sterk oplopende prijzen, zoodat ten slotte voor prima gewassen Guatamala, Salvador en gelijkwaardige soorten prijzen werden betaald van \$ 35 en meer per 50 KG. kostvracht. Tegen het einde van het jaar was de prijs enkele dollars lager.

De Rio- en Santos-oogsten (1 Juli tot 30 Juni) hebben bedragen:

	1923/24	1922/23	1921/22	1920/21	1919/20
	Balen.	Balen.	Balen.	Balen.	Balen.
Rio	3.620.000	2.669.000	3.695.000	3.305.000	2.548.000
Santos	10.326.000	6.759.000	8.188.000	10.501.000	4.161.000
Te zamen	13.946.000	9.428.000	11.883.000	13.806.000	6.709.000

Bij deze cijfers moet in het oog worden gehouden, dat het gewoonte is voor elk jaar als oogst aan te nemen de hoeveelheid, die uit de binnenlanden naar de afscheephavens wordt afgevoerd. Daar nu de Braziliaansche regering de dagelijksche aanvoeren naar de twee voornaamste afscheephavens voor den oogst 1923/24 had beperkt op ten hoogste 12.000 balen voor Rio en 35.000 balen voor Santos,

konden slechts 10.326.000 balen naar Santos worden afgezonden en bleven in het daarachter liggende binnenland nog ongeveer 4.600.000 balen over. Aangezien van deze hoeveelheid het grootste deel reeds in het loopende oogstjaar naar Santos is afgevoerd, wordt dit gedeelte in de statistiek bij dezen oogst (1924/25) gerekend en het is waarschijnlijk, dat dit met de geheele 4.600.000 balen het geval zal worden. Van Brazilië is n.l. indertijd officieel bericht ontvangen, dat in het loopende oogstjaar het overschot van den vorigen oogst het eerst voor verzending naar Santos in aanmerking zou komen.

Victoria leverde in 1923/24 595.000 balen en Bahia 278.000 balen, zoodat de geheele Braziloogst gerekend wordt op 14.819.000 balen.

Voor 1924/25 en 1925/26 zijn de ramingen:

	1924/25	1925/26
	Balen.	Balen.
Rio	2.750.000	3.750.000
Santos	6.750.000	10.000.000
„ restant vorigen oogst	4.600.000	—
Victoria	800.000	750.000
Bahia	260.000	275.000
Te zamen	15.160.000	14.775.000

Evenals in vorige jaren is geschied, heeft de regering van Sao Paulo thans wederom maatregelen genomen, om, indien het noodig mocht blijken, de prijzen verder te steunen door de aanvoeren naar Santos uit den loopenden oogst te gaan limiteeren op 30.000 balen per dag, een cijfer, dat trouwens in de laatste weken van dit jaar al zelden overschreden werd. Verder werd met hetzelfde doel het uitvoerrecht voor koffie, dat van October 1923 af 1 Milreis per 10 KG. bedroeg, ingaande Januari 1925 verhoogd op 3 Milreis. Hierdoor wordt kapitaal gevormd, dat de regering wil beschikbaar houden voor nieuwe maatregelen, die zij tot bescherming der prijzen mocht wenschelijk achten.

THEE.

De theemarkt gaf in de afgelopen week een veel betere stemming te zien dan in de vorige weken, en het waren wederom de goede en middensort kwaliteiten, die de aandacht van koopers trokken. Deze soorten Britsch-Indische thee konden een avans van 1/2 tot 1 d. per lb. boeken, terwijl de ordinaire soorten op een afstand volgden. Ook de Javathee-veiling trok meerdere belangstelling en de prijzen konden van 3/4 tot 1 1/2 d. per lb. verbeteren. Toch komt er van deze soort nog veel inferieur ter markt, dat prijzen opbrengt van 3/4 tot 8 d. per lb. Waar de gemiddelde prijs van Br.-Indische en Ceylon thee 3/4 a 7/8 d. kon stijgen, verhoogde de gemiddelde Java theeprijs zich met bijna 1 1/2 d. per lb. Het prijsverschil op de markt tusschen Br.-Indische en Java-thee, dat verleden jaar bijna 3 1/2 d. bedroeg, is thans nog 4 1/2 d. of ruim 1 d. meer! Dit spreekt genoegzaam voor de groote hoeveelheid mindersoortige thee, die Java nog op de Londensche markt brengt.

Het begint thans hoe langer hoe meer te blijken uit de cijfers van afscheep uit de Britsch-Indische havens, hoezeer die ten opzichte van verleden jaar vervroegd is. De eerste helft van Maart gaf slechts een afscheep naar het V. K. te zien van nog geen 700.000 lbs. tegenover een hoeveelheid van 2.700.000 lbs. in hetzelfde tijdvak van 1924.

Het verbruik blijft zich in Engeland goed handhaven,

waar de inklaringen van 1 tot 24 Maart ruim 19 miljoen lbs. bedragen tegenover nog geen 11 miljoen lbs. in 1924. Wanneer Londen haar vaste stemming ook in deze week blijft handhaven, laat het zich aanzien, dat de Amsterdamsche veiling van 2 April a.s. een vlot verloop te zien zal geven.

Amsterdam, 30 Maart.

RUBBER.

De stemming op de rubbermarkt blijft zeer vast met stijgende prijzen. Er heerscht een goede vraag, terwijl het aanbod zeer gering is.

De slotnoteeringen zijn:

			ende voorafgaande week.
Prima Crêpe	Maart	116 ct.	111½ ct.
"	April/Juni	116 "	110 "
"	Juli/Sept.	111½ "	106 "
30 Maart 1925.			

COPRA.

De markt was deze week vast gestemd, en er werd door Noord-Duitschland voor dichtbijstoomend hoge prijzen betaald. Voor latere termijnen bestond ook meer belangstelling, en in totaal ging er tamelijk veel om.

De noteeringen zijn:

Nederl.-Ind. f.m.s. copra stoomend	.. f	35
" " " "	Maart af.	34 7/8
" " " "	April	34 3/8
" " " "	Mei	34 1/2
" " " "	Juni	34 1/4
" " " "	Juli	34
30 Maart 1925.		

STEENKOLEN.

De dalende lijn op de kolenmarkten is tot dusver niet onderbroken. De prijzen brokkelen gestadig af en men bevindt zich nog steeds in een „buyer's market". In hoeverre de vernieuwing van het Rijnsch-Westfaalsche Kolen-syndicaat, welke in den afgelopen nacht geschied moet zijn, van invloed op de Westfaalsche prijsbeweging zal zijn, blijft af te wachten. Intusschen kan dat feit niets aan de omstandigheid veranderen, dat 5 à 6 miljoen ton kolen in Westfalen meer boven den grond zijn gebracht dan er op het oogenblik afgenomen kan worden.

De prijzen zijn als volgt:

Northumberland Ongezeefde	.. f	11,75
Durham Ongezeefde	12,50
Cardiff Ongezeefde	15,—
Schotsche Gezeefde	11,25
Yorkshire Gewasschen Doubles	12,75
Westfaalsche Vetsförder	13,—
" Vetsstukken	15,25
" Smeenootjes	14,75
" Gasvlamförder	..	12,90
" Gietokes	17,—
alles per ton van 1000 K.G., franco station Rotterdam/Amsterdam.		
Westfaalsche bunker-kolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 11.25.		
Markt onregelmatig. 31 Maart 1925.		

METALEN:

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Koper Stan-daard	Koper Electro-lytisch	Tin	Lood	Zink
30 Mrt. 1925..	60.2/6	64.10/-	240.7/6	35.-/-	34.17/6
23 " 1925..	62.12/6	68.-/-	246.-/-	36.15/-	35.17/6
16 " 1925..	63.7/6	68.5/-	245.17/6	37.10/-	35.15/-
9 " 1925..	64.7/6	69.10/-	245.12/6	37.12/6	36.10/-
31 Mrt. 1924..	64.5/-	70.15/-	254.2/6	35.5/-	33.10/-
20 Juli 1914..	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.

RIJNVAART.

Week van 22 t/m. 28 Maart 1925.

De aanvoeren van erts vermeerderden eenigermate; overigens bleef de toestand ongewijzigd.

De beschikbare scheepsruimte bleef voldoende.

De ertsvrachten bedroegen gemiddeld:

f — 32 1/2 / — 35 met 1/4 lostijd.

" — 42 1/2 / — 45 " 1/2 "

Voor ruwe producten naar den Bovenrijn werd in doorsnee f 1.— met verkorten lostijd betaald.

Het sleeploon bedroeg tot 26 Maart 25/27 1/2 ct. tarief, daarna 35 cts. tarief.

De waterstand naar den Benedenrijn bleef gunstig, naar den Bovenrijn werd nog steeds met beperkten diepgang afgeladen.

In de Ruhrhavens bleef de toestand ongewijzigd.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Bedrijfsleven en de strijd tegen de Armoede in Nederland

door Dr. CH. A. VAN MANEN.

Prijs ingenaaid f 3,— Gebonden f 4.75.

Voor leden der Vereeniging en geabonneerden op het Weekblad wordt dit werk beschikbaar gesteld tegen den prijs van f 2,50 ingenaaid en f 4,— gebonden.

Bestellingen richt men tot het Secretariaat van het Instituut, Pieter de Hooghweg 122, onder gelijktijdige remise per postwissel of op postchèque en girorekening No. 8408, Rotterdam.

The Anglo-South American Bank, Ltd.

Statutair Kapitaal £ 10.000.000
Reservefonds . £ 4.000.000

Geplaatst Kapitaal £ 8.734.660
Volgestort Kapitaal £ 4.367.330

Argentinië - Chili - Peru -
Mexico - Barcelona -
Bilbao - Madrid - Vigo - Sevilla -
Valencia.

Bank- en Wisselzaken,
Handelscredieten,
Incasseeren van documentaire
wissels.
Aan- en verkoop van Effecten.

Hoofdkantoor: Old Broad Street, London E.C.

The Anglo-South American Bank Ltd. is ook vertegenwoordigd in de Vereenigde Staten door de Anglo South American Trust Company, New York (erkend volgens de wetten van den staat New York), in Frankrijk door de Banque Anglo-Sud Américaine, Société Anonyme, Parijs, en in Brazilië en Uruguay en in geheel Centraal Amerika door haar zuster-instellingen: The British Bank of South America Ltd. - The Commercial Bank of Spanish America Ltd.